

คำชี้แจง

เอกสารนี้เกิดขึ้นจากความร่วมแรงของอาสาสมัคร ที่ร่วมกันถอดเสียงและตรวจทานในเบื้องต้น ซึ่งบางส่วนยังไม่ถูกต้องสมบูรณ์ตรงตามเสียงที่ ท่านพุทธทาสภิกขุได้บรรยายไว้

ด้วยคุณค่าแห่งธรรมและงานที่ร่วมกันทำในครั้งนี้ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ ได้พิจารณาเห็นว่างานธรรมในรูปแบบเอกสารทั้งหมดนี้ แม้จะยังไม่ได้ตรวจทานแก้ไขเนื้อหาอย่างถึงที่สุด แต่ก็ควรที่จะนำออกเผยแพร่ให้กว้างขวาง เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจใฝ่ธรรม จะได้มีข้อมูลที่เป็นลายลักษณ์อักษรเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมควบคู่กับเสียงธรรม โดยพร้อมกันนี้ทางทีมงานจะดำเนินการตรวจทานแก้ไขเนื้อหาทางถอดเสียงทั้งหมดอีกครั้ง เพื่อให้ธรรมที่เผยแผ่มีความถูกต้องและสมบูรณ์

เอกสารนี้ไม่สงวนสิทธิ์สำหรับการเผยแพร่เป็นธรรมทาน หากพบข้อควรแก้ไขปรับปรุงสามารถแจ้งมาได้ที่ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญตามที่อยู่ติดต่อด้านล่างนี้

หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

สวนวชิรเบญจทัศ ถนน นิคมรณไฟสาย ๒ แขวง/เขต จตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทร ๐-๒๙๓๖-๒๘๐๐ โทรสาร ๐-๒๙๓๖-๒๙๐๐ E-Mail: archives@bia.or.th

รหัส	1415250527010	รายชื่อ	แสดงธรรมลัทธิอายุ 2525
วันที่แสดง	27/05/2525	ชื่อเรื่อง/ชุด	ครั้งที่ 1 (เช้า)
ผู้ถอด	อนงค์ จินตพานิชการ	ผู้ตรวจทาน	จริยา สหดิษฐดำรงค์
หมายเหตุ	สวคมนตรีถึงนาที่ 01.10		

พระธรรมเทศนาเนื่องในพิธีลัทธิอายุ แสดงที่หินโค้ง

เวลา ๕ นาฬิกา วันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๕ (กัณฑ์เช้า)

เพื่อนสภรรมิภคธรรมจารีและท่านสาธุชนผู้สนใจในธรรมทั้งหลาย การบรรยายในรูปแบบของธรรมเทศนาไม่สะดวกแก่การที่จะบรรยายความรู้สึก จึงขอกว่าในลักษณะที่เป็นรูปแบบปาฐกถาธรรมะสะดวกกว่า ดังนั้นจึงขอพูดกันในลักษณะอย่างนี้ ข้อแรกที่สุดที่ท่านทั้งหลายคิดว่าจะต้องพูดนั้นคืออะไร เมื่อกล่าวตามธรรมเนียมนั้นก็คือการขอบใจขอบพระคุณท่านที่มา เพราะว่ามีอยู่หลายคนเหมือนกันที่มาตามธรรมเนียม โดยรู้ว่าหรือถือว่าวันนี้คือวันบำเพ็ญกุศลเนื่องในอายุครบ ๗๗ ปี ตามธรรมเนียมที่เขามากันอย่างนี้ก็มี ก็ต้องขอขอบใจขอบคุณตามธรรมเนียม แต่ถ้าว่าเป็นผู้ที่มาด้วยความรู้สึกอย่างอื่นเพราะเข้าใจความหมายของคำว่ากรบ่าเพ็ญบุญลัทธิอายุเป็นอย่างไรแล้ว รู้สึกว่าไม่ต้องกล่าวคำขอบคุณหรือขอบใจก็ได้ เดียวก็จะได้พูดกัน

ที่นี้อีกข้อหนึ่งก็คือว่าขออภัยหรือขอโทษ ถ้าหากว่าการต้อนรับท่านทั้งหลายผู้มาแต่ที่ไกล ซึ่งก็ไกลมากอยู่ มันมีความบกพร่องใดๆ ตามธรรมเนียมก็ต้องขออภัย อาตมาก็ขออภัยตามธรรมเนียม แต่ถ้ามาคิดถึงข้อที่ว่าท่านทั้งหลายมาในลักษณะที่จะเป็นการร่วมมือกันบำเพ็ญประโยชน์แก่พระศาสนาให้ยิ่งขึ้นไป มันก็กลายเป็นว่าเป็นเจ้าภาพเอ่อ,กันทุกคน อาตมาก็ไม่ต้องขออภัย ถึงถึงกับว่าถ้าท่านทั้งหลายถือเป็นการบำเพ็ญกุศล ส่วนตัวท่านย่อมได้รับประโยชน์อันนั้นอยู่เต็มที่แล้ว ให้เชื่อว่าไม่น่าจะต้องขออภัยในการบกพร่องเกี่ยวกับการต้อนรับ ต้องการให้ท่านถือว่าท่านทุกคนเป็นเจ้าของบ้าน เป็นเจ้าของเรื่องที่กำลังกระทำอยู่ ที่ร่วมกันในฐานะที่เป็นพุทธบริษัท ผู้มีหน้าที่สนองพระพุทธประสงค์ขององค์สมเด็จพระบรมศาสดา ถ้าท่านสำนึกในความเป็นพุทธบริษัท ท่านก็นึกรับผิดชอบ ตั้งใจจะกระทำสิ่งซึ่งเป็นหน้าที่ แสวงหาโอกาสที่

จะทำหน้าที่ แล้วเราก็ร่วมมือกันทำหน้าที่ ไม่ต้องมีใครเป็นเจ้าของบ้านไม่ต้องมีใครเป็นอาคันตุกะ แล้วทำไมจะต้องขอกภัยในความบกพร่องด้วยเล่า ขอทำจิตใจให้เกลี้ยงเกลาในเรื่องเหล่านี้กันเสียก่อน

สิ่งที่เราจะต้องนึกกันอยู่ตลอดเวลาก็คือว่าสนอง การตามสนองพระพุทธประสงค์ บางคนก็ทราบอยู่เต็มที่แล้วว่าสนองพระพุทธประสงค์อะไรกัน บางคนก็ยังไม่ทราบ ขอเตือนกันไว้บ่อยๆจะเป็นการดีกว่า ว่าพระพุทธประสงค์ที่สำคัญก็คือพระองค์อุบัติขึ้นในโลกนี้ด้วยความประสงค์ว่า จะเป็นแสงสว่างเครื่องนำทางให้เกิดประโยชน์ความสุขแก่สัตว์ทั้งหลายแก่มหาชนทั้งหลายทั้งเทวดาและมนุษย์ เพราะว่าทรงประสงค์ว่าธรรมวินัยของพระองค์จะอยู่ในโลกนี้ เพื่อประโยชน์ทั้งแก่เทวดาและมนุษย์ และยังตรัสว่าพุทธบริษัททั้งภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา จะช่วยกันทำอย่างสุดความสามารถของตนเพื่อให้ธรรมวินัยนี้ยังคงมีอยู่ในโลกนี้เพื่อประโยชน์แก่มหาชนทั้งหลายทั้งเทวดาและมนุษย์ เมื่อพระองค์ทรงล่วงลับไปแล้วโดย...(นาทีที่ 07.23) ประโยคที่ว่าเพื่อประโยชน์แก่สัตว์ทั้งหลายทั้งเทวดาและมนุษย์นี้มันเต็มไปหมด และก็ทรงหวังว่าพุทธบริษัททั้งหลายจะกระทำให้เป็นไปตามนั้น นั่นนะคือพุทธประสงค์ ถ้าโลกกำลังจะวินาศก็เป็นหน้าที่ของเราที่จะสนองพระพุทธประสงค์ให้มันปลอดภัย เพราะว่าโลกยังไม่ได้รับประโยชน์สุขตามที่ควรจะได้รับ ก็เป็นหน้าที่ของเราที่ทำให้โลกนี้ได้รับประโยชน์และความสุขเต็มตามที่ควรจะได้รับ นี่คือพุทธประสงค์คือพระพุทธประสงค์อันยิ่งใหญ่อันสูงสุดอันสำคัญ อะไรก็แล้วแต่จะเรียก เพราะว่าถ้าเราช่วยกันกระทำอยู่อย่างนี้พระศาสนาจะยังอยู่ ถ้าเราไม่ช่วยกันทำอย่างนี้พระศาสนาหรือระบบพรหมจรรย์นี้ก็จะลบเลือนหายไป แล้วโลกจะเป็นอย่างไรถ้าไม่มีพระศาสนาหรือธรรมะหรือระบบพรหมจรรย์นี้สำหรับช่วยโลก

พระพุทธองค์ก็ทรงเห็นข้อเท็จจริงอันนี้ ทรงเห็นประโยชน์อันนี้จึงได้ตรัสอย่างนี้ เป็นพระพุทธประสงค์แต่มันเป็นเหมือนกับสิ่งที่ทรงฝากไว้ ถ้าเรียกอย่างภาษานักประพันธ์นะเขาก็เรียกว่าพินัยกรรม คือคำสั่งเมื่อใกล้จะตายเขาเรียกว่าพินัยกรรม พระองค์ก็ทรงเขียนพินัยกรรมไว้สำหรับพวกเราคือข้อนี้ จงช่วยกันทำให้ธรรมวินัยยังอยู่ในโลกนี้เพื่อประโยชน์แก่มหาชนทั้งเทวดาและมนุษย์ นั่นนะคือข้อความที่ทรงเขียนสั่งไว้ในพินัยกรรมที่มอบให้กับเรา รวมเรียกว่าพระพุทธประสงค์ เราก็จะต้องช่วยกันเต็มที่ทุกคน เพื่อให้พระพุทธประสงค์นั้นเป็นไปได้ ถ้าท่านผู้ใดมาในสถานที่นี้ในโอกาสนี้ด้วยความหวังว่าจะร่วมกันร่วมมือกันร่วมแรงกันร่วมอะไรกันทั้งหมด เพื่อสนองพระพุทธประสงค์ก็นับว่าเป็นการดีอย่างยิ่งที่พุทธบริษัททุกคนยังรับผิดชอบในหน้าที่ของตนๆ อยู่ ก็ไม่ต้องมีใครเป็นเจ้าของบ้าน ไม่ต้องมีใครเป็นอาคันตุกะ ไม่มีใครบกพร่องในการต้อนรับหรือว่าไม่มีใครที่จะได้รับการต้อนรับเป็นพิเศษหรือวิเศษอะไร เหมือนกับพร้อมใจกันทำงานอย่าง

ใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จประโยชน์ตามพระพุทธประสงค์ ถ้าใครไม่ตั้งใจจะสนองพระพุทธประสงค์มาตามธรรมเนียมตามประเพณี ถ้าการต้อนรับมันบกพร่องก็ขอภัยเฉพาะผู้นั้น

ที่นี้ข้อต่อไปที่จะพูดก็คือว่าจะทำความเข้าใจเกี่ยวกับการทำบุญที่เรียกว่าลืออายุ ฟังคุณันประหลาดแล้วมันแปร่งหู เราจะเรียกกันโดยทั่วไปว่าทำบุญเนื่องในอายุครบปี อย่างนี้เป็นกลาง เรียกว่าทำบุญอายุเฉยๆ ทำบุญเนื่องด้วยอายุมันครบอะไรเรื่องอายุก็แล้วแต่ แต่มันมีการกระทำได้เป็น ๒ ลักษณะ คืออย่างต่ออายุก็มี อย่างลืออายุก็มี ทำบุญเนื่องในอายุนี้ท่านเอาไปคิดไปนึก คนซึ่งขาดคนต้องการอะไรหลายๆ อย่างอ่อนปัญญาอย่างปัญญาอ่อนนั้นจะทำการบุญชนิดที่เรียกว่าต่ออายุกันทั้งนั้นแหละเพราะมันกลัวตาย แล้วมันจะเลี้ยงกันใหญ่ สนุกสนาน ถือว่าให้สิ่งของให้อะไรต่างๆ ให้พรให้อะไรกันใหญ่ ในการทำบุญต่ออายุ ก็ล้วนแต่ทุกคนเป็นพวกคนขาดด้วยกัน คนที่มีความต้องการเกินกว่าเหตุด้วยกัน หรือว่าปัญญาอ่อนด้วยกัน ที่อาตมาเห็นว่ามันไม่มีประโยชน์เลยนะที่ทำอย่างนั้น เรามาทำบุญกันอีกแบบหนึ่งเรียกว่าลืออายุจะดีกว่า มันจะเกิดมีธรรมะขึ้นมาในการลืออายุนั้นเอง มันไม่ใช่ต่ออายุให้ชืดยาวเพราะกลัวตาย แต่มันลืออายุ มันเหมือนกับการชักฟอกชำระชะล้างขูดถูให้อายุมันสะอาดขึ้น ถ้าจะเปรียบเป็นอุปมาที่จะพอจะเปรียบได้ว่า เราเลี้ยงเด็กให้กินขนม เด็กๆ นะเราจับมาเลี้ยงแล้วให้กินขนม หรือว่าอีกอย่างหนึ่งก็จับเด็กๆ มาอาบน้ำมาลูบโคลมาขัดมาถูไม่ได้ให้กินขนมหรือ เด็กมันจะชอบอย่างไร มาเลี้ยงขนมหรือว่าจับมาอาบน้ำลูบโคลนี่มันต่างกันอยู่อย่างนี้ แต่ถ้าว่าใครเห็นว่าเอาจับมาอาบน้ำลูบโคลมีประโยชน์กว่าละก็ คงจะจับอายุนั้นนะมาลูบโคลมาล้างมาชำระล้างมากกว่าจะเลี้ยงขนม ไปต่อให้มันยาวออกมาอีก ไปเลี้ยงดูให้มันยาวไปเพราะความที่วากกลัวตาย

ที่ทำบุญแบบต่ออายุกับการทำบุญแบบลืออายุมันคนละความหมาย ทุกคนทำได้ ทุกคนที่มันทำได้คือร่วมกันลืออายุ ลือไม่เป็นอาตมาช่วยลือให้ก็ได้ถ้าลือไม่เป็น แต่ว่าขอให้ฟังดูเถอะคงจะลือเป็นกันทุกคนแหละ คืออย่าไปกลัวตาย อย่าไปประจบความตายหรือว่าหวังที่จะต่ออายุ มาชำระชะล้างขูดถูให้เกิดความสะอาดแก่อายุที่จะยังคงอยู่ด้วยพระธรรมด้วยพระธรรมนั่นเอง ที่เขายังสงสัยกันอยู่ก็ทำไมจะต้องอดอาหารกันสักวันหนึ่ง นี่มันเป็นการลืออายุ ถ้ามองดูง่ายๆ ง่ายๆ ผิวๆ เฝินมันก็เป็นลืออยู่แล้ว ก็ไม่ให้มันกินอาหารสักวันหนึ่ง ก็เหมือนกับว่าลืออยู่แล้ว คนซึ่งขาดก็ทำไม่ได้ ต้องมีความกล้าสักหน่อยจึงจะลือด้วยการอดอาหาร ที่จริงนั้นอาตมาต้องการจะให้เป็นการศึกษา การอดอาหารสักวันหนึ่งนี่จะเป็นการศึกษาอย่างไร ถ้าผู้นั้นสมัครใจจะอดไม่ใช่ว่าทำเพื่อ ไม่ใช่ทำแต่ทำทางปากว่า แต่ว่าตั้งใจจะอดจริงๆ ด้วยความสมัครใจด้วยความพอใจด้วยความยินดีจริงๆ เขาจะไม่เกิดความหิวเลยที่อดอาหารวันหนึ่งนี้ แต่ถ้ามันไม่จริงคือจิตใจมันไม่ได้สละออกไปจริงๆ ว่าจะไม่อดอาหารในวันนี้เดี๋ยวมันก็หิวแหละ

นี่ให้รู้เถอะว่าไอ้ร่างกายของเรานี้มันพิเศษมาก เอาซึ่งไงก็ได้ นี่เป็นข้อที่เราต้องรู้ว่าชีวิตนี้เราจะจัดมันอย่างไรก็ได้ แต่เดี๋ยวนีเราเริ่มแต่ความฉลาดความกลัว ความไม่รู้ ความอ่อนแอเนี่ยมันก็จัดมันไม่ได้ ถ้าเราตั้งใจว่าไม่กินอาหารเนี่ยวันนี้ ในความตั้งใจทั้งหมดนั้นก็ไม่มีจริงเหมือนกัน แต่ถ้าเราไม่ได้ตั้งใจจริงอย่างนั้น ไม่ได้ซื้อตรงอย่างนั้นมันก็ต้องหิวแหละ ไอ้จัดมันมีอำนาจเหนือร่างกายอย่างนี้แหละ อย่าไปเชื่อว่าร่างกายอยู่เหนือจิตเลย ไปเชื่อเถิดร่างกายอยู่เหนือจิต แบบ materialism ของพวกวัตถุนิยมแล้วมันก็ต้องเห็นร่างกายอยู่เหนือจิต แล้วมันก็จะทรมานทรมานกระสับกระส่ายจะต้องหิว แต่ถ้าเรามั่นใจมีความเชื่อมีความแน่ใจว่าจัดมันอยู่เหนือร่างกาย สั่งให้เป็นอย่างไรก็ได้ มันก็ไม่หิวแหละ

ถ้าย้อนหลังมาอยู่ ฝรั่งเศสที่พูดเมื่อคืนนะ เขาว่าเขาเคยอดตั้งห้าวันเจ็ดวันไม่กินเลย วันหนึ่งฉันน้ำตาลก้อนเล็กๆ สีเหลืองก้อนหนึ่งกับน้ำแก้วหนึ่งก็อยู่ได้ตั้ง ๗ วัน เขาว่าอย่างนี้ เขาใช้กำลังจิตเป็นเบื้องหน้า คือรู้เถิดว่าจิตสามารถจะสั่งร่างกายได้มากเกินกว่าที่เรารู้ แต่เรากลัว มันเป็นบทเรียนว่าดำรงจิตตั้งจิตไว้ให้แปลกให้มากให้พิเศษให้สูงไปกว่าธรรมดา บอกว่าวันนี้ไม่กิน ทางไหนก็หยุดกันหมด ไอ้ น้ำย่อยอาหารก็หยุด อย่าไปเชื่อหมอนัก หมอเขาว่าถ้าเราไม่กินแล้วจะปวดท้องเพราะว่าน้ำย่อยอาหารมันทำงานมันทำให้กระเพาะปวดยนี้มันก็ไม่จริง ถ้าว่าจิตมันบอกว่าไม่เอาแล้วมันก็หยุดเองแหละ นี่เรียกว่าเป็นการศึกษาเพื่อรู้อะไรๆ ขึ้นไปว่าร่างกายอยู่ได้อำนาจของจิต ที่เราไปฝึกฝนกันในเรื่องอื่นมุมอื่นกระแสนั้นมันมากขึ้นไป ที่จิตมันจะบังคับร่างกายให้เป็นไปได้ตามที่เรต้องการ ไม่ให้เจ็บปวดไม่ให้กระวนกระวายไม่ให้อะไรก็ได้ มันเป็นพื้นฐานอย่างนี้ ถ้าจะให้ของขจัดอาหารหนึ่งวันเป็นอะไรก็ได้ช่วงนั้นก็ขอขอบพระคุณ แต่ว่าไอ้ส่วนที่คิดกว่านั้นก็คือการอดเป็นการให้บทเรียนแก่ตัวท่านเอง ให้แน่ใจยิ่งขึ้นไปแน่ใจยิ่งขึ้นไปว่า จิตบังคับร่างกายได้ นี่เราจะปรับปรุงให้ทั้งคู่นี้ให้มันถูกต้องยิ่งขึ้นไปเพื่อบรรลุความดับทุกข์สิ้นเชิง

นี่เรียกว่าของขจัดอาหารหนึ่งวันนี่มันเป็นการศึกษา หรือถ้าว่ามันหิวขึ้นมาแล้วทำไม่ถูกต้องตามเรื่องอย่างนี้ มันเกิดหิวขึ้นมา ก็ให้เป็นการศึกษาต่อไปอีกแง่หนึ่งว่าการหิวเป็นอย่างนี้เอง แม้แต่คนจำนวนมากในโลกที่เขาว่าไม่ค่อยมีอะไรกินยังหิวอยู่นั้นมันเป็นอย่างไร ในท้องเขาเป็นอย่างไร นำสงสารอย่างไร เราจะรู้สึกสงสารเขามากกว่าที่เราไม่รู้เสียเลยว่าการหิวมันเป็นอย่างไร ถ้าอย่างนั้นมาศึกษาเรื่องความหิวกันเสียบ้างแล้วจะเห็นใจผู้ที่ยังหิวอยู่ เราอาจจะเสียสละให้เขาได้อิ่มขึ้นมาตามสมควรเพราะเรารู้รสของความหิวดีแล้ว ถ้าทุกคนตั้งใจจะอดข้าวกันสักคนละมือหนึ่งวัน คงจะประหยัดเงินได้ในหนึ่งวันนั้นเข้าใจว่าตั้งสองร้อยล้านบาททีเดียว คน ๔๘ ล้านคนไม่กินอาหารสักวันหนึ่ง สมมติว่าอาหารมัน ๕ บาทก็ต้อง ๒๐๐ ล้านบาท นี่ถ้าเราอดกันสัปดาห์ละครั้งก็จะประหยัดเงินได้เยอะแล้วเอาไปช่วยคนที่มันยังหิวอยู่ก็ยังได้ ก็เรามั่นไม่หิวนี้ มีเรื่องอะไรที่จะต้องศึกษาให้รู้ให้เข้าใจเกี่ยวกับความหิว เกี่ยวกับความเสียสละ ความรักผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่นนี้ มัน

จะต้องทำกันอย่างไร ควรจะเอามาเป็นบทเรียนนี้เรียกว่า อดอาหารหนึ่งวันเป็นของขวัญนี้มันให้ประโยชน์อย่างไรบ้าง บางคนคิดว่ามันทำบ้างบอๆ ทำในสิ่งที่ไม่ต้องทำให้มันยุ่ง อดมาขึ้นยันว่าไม่ มันจะสอนอะไรให้มากที่สุดถ้าเราเรียนกัน เรื่องความหิว เรื่องบังคับจิตใจ เรื่องบังคับกายนี้จะได้อะไรมาก

ทีนี้ก็มาถึงคำว่าลืออายุ ลือชีวิต ข้อแรกที่จะต้องคิดก็คือว่า ไอ้อายุนี้มันยังโง่อยู่มากนะ อายุที่แล้วมา ชีวิตที่แล้วมาที่ผ่านมามา จนถึงวันนี้มันยังโง่อยู่มาก ไอ้ความที่มันยังโง่อยู่มากนั่นแหละคือสิ่งที่ควรจะลือ จะเป็นชีวิตของเราเองหรือชีวิตของเพื่อนกันหรือว่าชีวิตของคนทั้งโลก ถ้ามันล่วงมาด้วยความโง่เขลาที่น่าสงสารและน่าลือ ต้องถือว่ามันยังโง่อยู่ โลกจึงเต็มไปด้วยความวุ่นวาย ความทุกข์ยาก ความลำบาก ก็เพราะไอ้ความโง่ของโลกนั่นเอง มันจะเป็นการลือกันทีเดียว ทั้งโลกก็ยังได้ เราจะต้องดูโลกที่อยู่ในสภาพที่น่าลือที่มีความโง่อยู่ด้วยความโง่ อวิชชา ยิ่งโลกสมัยนี้แล้ว ไอ้จิตเขาก็ถือหลักกันว่าไอ้จิตอยู่ได้กายหรือว่ากายอยู่เหนือจิต เขาพัฒนากันแต่วัตถุ ยิ่งทำยิ่งร้าย ยิ่งแก้ยิ่งผิดยิ่งลึก ควรจะช่วยกันทำให้โลกนี้มันมีแสงสว่างเดินถูกทางกันเสียบ้าง อดมามีคำพูดที่สรุปไว้สั้นๆ ว่าไอ้โลกนี้มันยังอยู่ในสภาพที่น่าเวทนา โลกนี้มันอยู่ในสภาพที่น่าสังเวช มนุษย์ยังอยู่ในสภาพที่น่าละอายสัตว์ สัตว์เดรัจฉานพูดให้ง่ายๆ มนุษย์ยังอยู่ในสภาพที่น่าละอาย แก่สัตว์เดรัจฉานจนกระทั่งน่าละอายแมว ที่อยากจะชวนให้นึกกันมากที่สุดเพราะว่าแมวมันไม่มีปัญหาเหมือนมนุษย์ แมวไม่เคยปวดหัว แมวไม่เคยกินยาปวดหัว แมวไม่เคยนอนไม่หลับ คนนอนไม่หลับกันมากขึ้น ปวดศีรษะกันมากขึ้น เป็นโรคประสาทกันมากขึ้น สถิติการเป็นโรคประสาทเป็นโรคจิตกำลังพุ่งสูงขึ้นโดยรวดเร็ว มนุษย์ทั้งโลกกินยาระงับประสาทหรือยาแก้นอนไม่หลับนี้วันหนึ่งๆ คงจะเป็นกองเท่าภูเขาเป็นต้นๆ แต่แมวไม่ต้องกินสักเม็ดหนึ่งมันก็ยังนอนหลับรวมทั้งสัตว์อื่นๆ ด้วย มนุษย์ยังอยู่ในสภาพที่ว่ามันน่าละอายสัตว์ แม่แต่แมวที่เราเลี้ยงไว้ดูเล่นในบ้านนั่นแหละ ดูให้ดี มันมีอะไรที่แย่งทำให้คนรู้สึกละอาย มันไม่มีตมทา มันไม่มีความทุกข์ มันไม่มีความเดือดร้อน มนุษย์นี่ดิ้นดิ้ง มีสติปัญญาอย่างไร จึงทำให้ตัวเองสู้แมวกี่ไม่ได้ แต่ในเรื่องความผาสุกในทางจิตใจ นอนหลับยากเป็นโรคประสาทเป็นโรคจิตกันมากขึ้น แล้วที่ลืกลไปถึงเรื่องทางจิตทางวิญญาณแล้วก็มนุษย์เป็นอัมพาตมากขึ้น อาชญากรรมมากขึ้น นี่ก็ยิ่งเร็วกว่าแมว ซึ่งไม่มีเรื่องก็ไม่ได้ กัดกัน มนุษย์แม้จะไม่มีเรื่องก็ต้องหาเรื่องมากัดกันจนได้ นี่เรียกว่ามนุษย์มันกัดกันยิ่งกว่าสัตว์ อย่างน่าละอายสัตว์ มนุษย์ทำสงครามแก่กันมากกว่าสัตว์อย่างน่าละอายสัตว์

อาจเพราะว่ามนุษย์นี้มันถือศาสนาตัวกู ช่วยฟังไว้ด้วยว่ามนุษย์มันถือศาสนาตัวกู ไอ้แมวมันถือไม่เป็นมันถือไม่ได้ เหมือนมนุษย์ แมวมันไปตามธรรมชาติ ไม่ได้ถือศาสนาตัวกูอย่างเข้มข้นเหมือนมนุษย์ อย่างที่มนุษย์กำลังรบราฆ่าฟันกัน เดียวนี้ถ้าเป็นแมวมันไม่รบกันหรอก แม้ว่าถ้าวรบกันแล้วทีเดียวมันก็หยุดแล้ว เพราะมันไม่ได้ถือศาสนาตัวกูมากเหมือน

มันจะรอดได้ ทำลายมิชญาทีฐในโลกเสียโลกนี้จะรอดได้ นั่นเรามาล้อมองทั้งหลายรวมทั้งเรคนหนึ่งด้วยที่กำลังทำอะไร อยู่ในลักษณะที่เป็นเรื่องทำลายมนุษย์ทำลายโลกโดยไม่มีกรรม การศึกษาในโลกมันเป็นทาสของกิเลส กิเลสเป็นผู้วางหลักสูตรการศึกษา ขอบอกกล่าวครูบาอาจารย์ทั้งหลายกระทรวงศึกษาธิการ คุณไปรู้เสียบ้างนะว่ากิเลสต่างหากมันกำลังวางหลักสูตรการศึกษา การศึกษารูปนี้มันจะให้ผลเป็นอย่างไรก็ดู มันเหลือที่จะแก้ไขเรื่องศีลธรรมมันเสื่อมจนไม่รู้จะแก้กันอย่างไรอยู่แล้ว การศึกษาที่กิเลสเป็นผู้วางหลักสูตรนั้นมันจะให้ผลอย่างไรเล่า มันก็ให้ผลอย่างที่เห็นๆ กันอยู่เดี๋ยวนี้คือไม่มีศีลธรรมเหลืออยู่ในโลกแล้ว การศึกษาในโลกนี้ผลิตออกมาแต่สุนัขปากร้ายสุนัขช่วยเหลือ ไม่ผลิตสุนัขเลียแผลเสียเลย การศึกษาในโลกนี้ปัจจุบันนี้ทั้งโลกมันผลิตออกมาแต่นักศึกษาชนิดที่เหมือนกับสุนัขปากร้าย สุนัขช่วยเหลือ กัดแล้วช่วยกันเห่า ไม่ผลิตสุนัขที่เลียแผลให้หายเลย

นี่การศึกษาที่มันไม่มีกรรมแห่งพระศาสนาที่ว่า เราเป็นเพื่อนเกิดแก่เจ็บตายด้วยกัน ประโยชน์ไม่มีในหนังสือเรียนของนักศึกษาของกระทรวงศึกษา หากประเทศไหนในโลกมันไม่มีประโยชน์ที่ว่าเราเป็นเพื่อนเกิดแก่เจ็บตายด้วยกัน ไม่มีประโยชน์ที่ว่าเราเป็นลูกของพระเจ้าด้วยกันทุกคนหรือว่าทุกคนเป็นคนเดียวกันนี้ การศึกษาที่มันผิด มันเป็นการศึกษาที่กิเลสเขาจัดหลักสูตรเต็มไปด้วยอวิชา มันเป็นอย่างนี้เอง แล้วจะให้คนในโลกมันรักกันนี้มันก็ไม่ได้ แม้จิตใจให้รักชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์ของมันเองก็ทำไม่ได้หรอก เพราะมันจัดโดยกิเลส มันรักตัวกู่มันถือศาสนาตัวกู ไปชวนรักชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์ก็เหมือนชวนช้างลอบดูเข้มันจะทำได้อย่างไร นี่ขอให้นึกถึงโลกกำลังอยู่ในสภาพเลวร้าย จะวินาศจะวินาศโดยทุกๆทาง ทางวัตถุก็วินาศ ทางจิตก็วินาศ ทางวิญญาณก็วินาศ แต่เจ้าของคือมนุษย์ก็ไม่รู้สึก นั่นเราเอามาพูดมาคิดมานึกกันในวันเช่นวันนี้เรียกว่ามันล่ออายุของทุกคน ของตนของเพื่อนและของโลก มาช่วยกันล่อให้นึกได้ให้มองเห็นให้นึกได้ ที่ทุกคนมันมองเห็นไอ้ปัจจัยแห่งความทุกข์กำลังมากขึ้นในโลก โลกจะเต็มไปด้วยปัจจัยความทุกข์ แต่ที่มนุษย์ไม่รู้จักรักกันนั้นแหละจะเป็นเรื่องปัจจัยของสงคราม

เดี๋ยวนี้มนุษย์แบ่งเป็น ๒ พวก มนุษย์แบ่งกันเองเป็น ๒ พวกตามความต้องการของกิเลส พวกนายทุน เขาเรียกว่าพวกนายทุนมีอำนาจทุน แล้วพวกชนกรรมาชีพมีอำนาจแรงงาน ใช้อำนาจทุนกับอำนาจแรงงานต่อสู้กันอย่างเป็นข้าศึกศัตรูกัน มันก็ทำให้เกิดความเกลียดชังกันระหว่างกันมากขึ้น เพิ่มความเกลียดชังกันมากขึ้น ไอ้โลกนี้มันก็ไม่มีความที่จะสันติภาพได้ กรรมหรือพระเจ้าต้องการให้คนทุกคนอยู่ด้วยกันได้ ไอ้ลัทธิการเมืองนี้มันช่วยกันแบ่งแยกอย่าให้มันอยู่ด้วยกันได้ มันเกลียดชังกันยิ่งขึ้นทุกที นี่ละกิเลสจัดหลักสูตรการศึกษามันเป็นอย่างนี้ มาหลับตาเห็นภาพอุปมากันสักข้อหนึ่ง อาตมาคิดว่า จะเข้าถึงความจริงในปัจจุบันนี้ได้มาก มนุษย์พวกหนึ่งมันเหมือนกับปลา มันเหมือนกับปลา มันอยากให้น้ำท่วมใหญ่แล้ว

มันก็ได้กินมด มันไม่ได้เวทนาสงสารมดว่ามดโดนน้ำท่วมใหญ่มดมันไม่มีที่อยู่มันก็ทนทรมาณไหลไปตามน้ำ ไอ้พวกปลา ก็คอยหวังคอยจ้องอยู่เสมอว่าจะกินปลา เอ้อ,กูจะกินมด ไอ้พวกมดก็หวังอยู่ตลอดเวลาเหมือนกันว่าให้น้ำมันแห้ง เมื่อไร น้ำมันแห้งกูก็จะกินปลา มันจ้องเวรกันอย่างลึกซึ้งหลายซับลหลายซ้อน คือว่าฝ่ายนายทุนหรือว่าฝ่ายปลาก็คอยจ้องจะกินมด ฝ่ายมดหรือฝ่ายชนกรรมาชีพมันก็คอยจ้องที่จะกินปลา มันไม่เคยคิดว่าเมื่อไรที่มีธรรมชาติมาช่วยให้มันค้ำกับปลา มันอยู่กัน ได้ มันอยู่อย่างเพื่อนร่วมเกิดแก่เจ็บตายกันได้ นี่มันไม่มี

นี่ในโลกนี้ละคอยดูเถอะทั้งโลกละ ไอ้ประเทศที่เจริญมากประเทศที่ก้าวหน้ามากมีอำนาจมากนั่นแหละ นำไปให้เกิดความแตกแยกเพื่อจะถือประโยชน์ของตนโดยฝ่ายเดียว นี่ประเทศเล็กๆ ก็ต้องพูดว่าโง่ด้วยเอาอย่างตามอย่าง เกิดลัทธิเอาอย่างที่จะแบ่งแยกเพื่อจะต่อสู้ทำลายล้างซึ่งกันและกัน เพราะว่าทั้งสองพวกนั่นถือศาสนาตัวกู ทั้งนายทุนและชนกรรมาชีพมันถือศาสนาตัวกู นั่นธรรมชาติเข้ามา นายทุนก็ตายหมดคือกลายเป็นเศรษฐีใจบุญไปเสียหมด เรียกว่านายทุนตายไม่ต้องฆ่า ทีนี้เมื่อได้ธรรมชาติเข้ามาไอ้ชนกรรมาชีพมันก็รู้ว่าต้องร่วมมือ ต้องอยู่ด้วยกันอย่างเพื่อนเกิดแก่เจ็บตาย มันก็ไม่เป็นไอ้ชนกรรมาชีพใจร้ายเพราะมันหวังที่จะอยู่ด้วยกันร่วมมือด้วยกัน เหมือนกับต้นไม้ในป่าที่เห็นๆ อยู่ พอหน้าดินต้นไม้ใหญ่ที่อยู่ด้วยกันกับต้นไม้เล็ก กระทั่งว่าตะไคร้เขียวๆ ที่โคนต้นไม้ใหญ่มันก็อยู่เป็นผาสุกก็ได้พึ่งพาอาศัยต้นไม้ใหญ่ ต้นไม้ใหญ่ก็ได้พึ่งพาอาศัยตะไคร้เขียวๆ ซึ่งให้ความชื้นมาก นี่เรียกว่าต้นไม้ใหญ่ขนาดยักษ์นี้มาเทียบกับไอ้ตะไคร้เขียวๆ ขุย ๆ จี้อโคสนี้มันยังร่วมมือกันได้ และมันอยู่กันได้เป็นผาสุกต่างให้ประโยชน์แก่กันและกัน นี่มนุษย์มันเลวร้ายอย่างไม่รู้จะพูดอย่างไร มันไม่คิดที่ว่าอยู่ด้วยกันร่วมกันในฐานะเป็นเพื่อนเกิดแก่เจ็บตาย

นี่เอาตามาคิดเป็นปัญหาทั้งหมดของโลกเป็นเรื่องแรกว่าโลกมันกำลังเป็นอย่างนี้ พุทธบริษัทควรจะทำอย่างไรควร จะคิดนี่อย่างไร เราจะได้ช่วยกันแก้ไขแล้วต้องรู้จักความโง่ของเรา รู้จักความผิดพลาดของเรา เราจะล้างมันออกไป คือการช่วยแก้ไขโลกด้วยการให้ธรรมะกลับมา ให้ธรรมะกลับมาในโลกเป็นโลกที่มีธรรมะ เดี่ยวนี้พระธรรมหรือธรรมวินัย ถ้าเรียกเต็มที่ว่าธรรมวินัยที่พระพุทธองค์ทรงหวังไว้ทรงฝากไว้ว่า ให้พุทธบริษัทจัดกระทำให้เป็นประโยชน์แก่มหาชนทั้ง เทวดาและมนุษย์นี้ มันกำลังไม่เป็นไปตามนั้น ธรรมวินัยกำลังไม่เป็นไปในลักษณะที่จะช่วยให้คนในโลกมีธรรมะและอยู่กันเป็นผาสุก เจ้าหน้าที่ศาสนาเรียกว่า พระ เณร นักบวช อะไรก็ได้ เรียกว่าเจ้าหน้าที่ศาสนานี้แหละเป็นเจ้าหน้าที่โดยตรงที่จะต้องสนองพระพุทธประสงค์ แต่เดี๋ยวนี้ดูว่าเจ้าหน้าที่เหล่านี้ไม่ทำหน้าที่ของตน ปล่อยไปตามยถากรรม ร้ายกว่านั้นก็คือเอาโอกาสนี้ทำหน้าที่เหมือนกับว่าพอน้ำท่วมปลา กินมด พอน้ำลดมดกินปลา นี่คอยหาโอกาสอย่างนี้เสียเอง เจ้าหน้าที่ของพระพุทธเจ้าผู้จะสืบอายุพระศาสนานะทำอย่างนี้เสียเอง แล้วมันจะสนองพระพุทธประสงค์ได้อย่างไรกัน มันก็ถูกคำว่า

มันทำนาบนหลังทากไม่รู้จักสิ้นสุดแทนที่จะมาช่วยกันสนองพระพุทธรูปประสงค์ เกิดการทำนาบนหลังทากไปเสียมันก็ผิด พระพุทธรูปประสงค์อย่างยิ่ง ไม่ค่อยจะเผยแพร่ธรรมะแต่ไปเผยแพร่สิ่งตรงกันข้าม คือแทนที่จะเผยแพร่พุทธศาสตร์ก็ไปเผยแพร่ไสยศาสตร์ซึ่งมันตรงกันข้ามกัน

ไสยศาสตร์เขาทำไปด้วยความมกมายความโง่ แต่พุทธศาสตร์ต้องทำไปด้วยสติปัญญา มาช่วยเผยแพร่ไสยศาสตร์เสีย มากกว่าที่จะเผยแพร่พุทธศาสตร์แล้วโลกนี้จะเป็นอย่างไร เรื่องนี้สำคัญมากและเราควรยอมเสียเวลาเสียสละเวลาพิจารณากัน เห็นจริงว่า ใ้ปัญหาหนักมันอยู่ที่ความหลงของมนุษย์เป็นไปในทางของไสยศาสตร์ อย่างที่ท่านทั้งหลายไม่เคยคิดมาก่อน อาตมาขอออดูที่ท่านทั้งหลายสักหน่อยเพราะว่าท่านไม่เคยคิดมาก่อนในข้อที่ว่า ไสยศาสตร์นี้มันเป็นต้นเหตุแห่งปัญหาของมนุษย์ที่จะล้มหลุมล้มตาศื้นมาสำหรับเดินให้ถูกทาง ท่านไม่ค่อยคิดกันไม่เคยคิด บางทีจะถือเอาประโยชน์อันนี้ เป็นการกอบโกยประโยชน์คนไปเสียอีก มันก็หมดหวัง เดียวนี้ก็จะทำกันแต่ในทางประโยชน์ของกู กลายเป็นถือศาสนา ตัวกูกันหมดทั้งรเวศทั้งบรรพชิต ที่ก็ไม่มีที่พึ่ง ไสยศาสตร์กลับเพิ่มขึ้น พุทธศาสตร์กลับลดลงๆ แล้วโลกนี้จะเป็นอย่างไร การสร้างปูชนียวัตถุ ปูชนียสถาน เช่นสร้างพระพุทธรูปใหญ่ๆ สร้างพระเจดีย์ใหญ่ๆ สร้างโบสถ์วิหารใหญ่ๆ อะไรใหญ่ๆ นี่มันกลายเป็นเพิ่มกำลังให้แก่ไสยศาสตร์ ไม่เพิ่มกำลังให้แก่พุทธศาสตร์ เพราะสร้างสิ่งเหล่านั้นขึ้นมาราบไหวบูชาตามหลักเกณฑ์ของไสยศาสตร์ เพื่อให้ได้กราบไหว้ได้ไหว้ให้ได้บันไหว้ได้บาน อธิษฐานแล้วก็มันก็จะได้รวยจะได้ประโยชน์ วิธีนี้เป็นไสยศาสตร์ แล้วจะไปกระทำกับพระพุทธรูป อาตมาบอกอย่างนี้ว่าคุณจะไปกระทำแก่พระพุทธรูป แก่พระเจดีย์แก่พระอะไรก็ตาม ถ้าทำโดยหลักการอย่างนี้มันเป็นไสยศาสตร์ คือโง่ก็โง่มกมายก็ได้ ไปกราบไหว้ไปอ่อนวอน ก็ทำให้เป็นไสยศาสตร์ แม้แต่กระทำต่อพระพุทธรูปต่อพระเจดีย์ต่อพระวิหารวัดวาอาราม

ถ้าว่ามีความรู้ถูกต้อง รู้ว่าสิ่งเหล่านี้คืออะไร เช่นพระพุทธรูปเป็นสัญลักษณ์ของอะไร สัญลักษณ์ของบุคคลผู้สั่งสอนว่าอย่างไร นับถือท่านโดยอาศัยสัญลักษณ์นั้นไว้เป็นเครื่องเร้าใจ คนเหล่านั้นก็ไปปฏิบัติธรรม นั้นการกราบไหว้พระพุทธรูปของคนชนิดนี้ไม่เป็นไสยศาสตร์ แต่เป็นพุทธศาสตร์นี้เป็นตัวอย่าง เอาพระพุทธรูปมาแขวนคอนี้มันเป็นไสยศาสตร์ก็ได้ถ้าทำไปด้วยความมกมาย เอาพระพุทธรูปมาแขวนคอมันเป็นพุทธศาสตร์ก็ได้เมื่อทำด้วยความรู้ถูกต้องว่านี่มันคืออะไร สัญลักษณ์ของอะไร เอามาเตือนสติเราอย่างไร เดียวนี้เราเอาพระพุทธรูปมาแขวนคอเพื่อส่งเสริมไสยศาสตร์ไปเสียหมด ไม่ส่งเสริมพุทธศาสตร์ นั้นช่วยก็ไปทำความเข้าใจกันให้ดีๆ ท่านทั้งหลาย ว่าลูกหลานของท่านทั้งหลายกำลังทำผิดในเรื่องนี้ ไปสอนเขาให้ดีๆ ว่าขอให้ทำอะไรในลักษณะที่เป็นพุทธศาสตร์เถิด อย่าให้พวกมาเป็นไสยศาสตร์เลย นี่เป็นเรื่องที่จะต้องพูดกัน โดยที่ว่าเป็นเรื่องที่น่ากลัวอย่างยิ่ง คือพลัดหลุม พลัดตกไปในหลุมของไสยศาสตร์ อาตมาขอออดูท่าน

ทั้งหลายอีกครั้งหนึ่งว่าท่านทั้งหลายไม่รู้จักรัศมีที่เรียกว่าไสยศาสตร์ รู้จักอย่างผิวเผิน รู้จักสำหรับจะไปค้าขายอย่างโง่ๆเขลาๆ ไอ้คนที่อ้างตัวเองว่ามีความรู้แล้ว ไปค้าไสยศาสตร์อย่างโง่ๆเขลาๆนะ คนนั้นนะไม่รู้ว่ไสยศาสตร์คืออะไร คือไม่รู้ว่ไสยศาสตร์นั้นมันมีรากฐานลึกซึ้งอย่างไร มันจำเป็นสำหรับมนุษย์พวกไหน แล้วมันจะละกันต่อเมื่อไร นั้นขอบอกว่าเลิกค้าไสยศาสตร์เถิดมันจะโง่เอง

ไอ้สิ่งที่เรียกว่าไสยศาสตร์นี้มันจำเป็นสำหรับคนปัญญาอ่อน ไสยศาสตร์เป็นศาสนาของคนปัญญาอ่อน คุณอย่าปัญญาอ่อนเสียเป็นผู้ปัญญาอ่อน ไสยศาสตร์จะหมดอำนาจหมดกำลัง ถ้าคุณยังเป็นปัญญาอ่อนอยู่มันก็ยังคงการไสยศาสตร์อย่างที่หลีกไม่ได้ช่วยไม่ได้ เรามีกฎบัตรข้อหนึ่งบัญญัติลงไปว่าไสยศาสตร์เป็นศาสนาของคนปัญญาอ่อนเลิกไม่ได้ ต้องเก็บไว้สำหรับปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันยิ่งขึ้น เาละเป็นอันว่าในการบรรยายครั้งแรกนี้จะยอมเสียสละเวลาพูดเรื่องไสยศาสตร์กันดีกว่า เพราะมันเป็นต้นตอแห่งปัญหาของโลกทั้งโลกเลย มันเป็นเรื่องที่หล่อเลี้ยงอวิชาไว้มากเหลือเกิน ไสยศาสตร์เป็นปัจจัยหล่อเลี้ยงอวิชาไว้ให้ยังคงมีกำลังรุนแรงอยู่ตลอดเวลา เอาพูดไปตามลำดับจะดีกว่า เห็นวินิจฉัยคำว่าไสยศาสตร์โดยตัวหนังสือกันสักทีก็ดี เพราะว่าเดี๋ยวนี้อาตมาก็โง่เหมือนกันไม่รู้ว่คำว่าไสยศาสตร์มันแปลว่าอะไรมีความหมายอย่างไร บอกเพื่อนฝูงกันว่าเราเอาตามทีเรียนในโรงเรียนบาลีเดี๋ยงๆ ก็ได้ ว่าไสย แปลว่าดีดีกว่า คำหนึ่ง ไสยอีกคำมันแปลว่าหลับ ก็ไม่มีเหตุผลอะไรนักทีจะถือว่าไสยศาสตร์ในทั่วไปนี้มันมาจากคำพูดสองคำนี้ แต่เมื่อมันไม่รู้มาจากคำไหนมันไม่รู้มันไม่มีทางจะรู้ได้ก็จำเป็นจะต้องยอมรับว่า มันมาจากคำสองคำนี้เพราะมันมีทางทีจะอธิบายให้เห็นได้

ไสยศาสตร์ทีว่าดีดีกว่า คำว่าไสยแปลว่าดีดีกว่า มันหมายความว่าดีดีกว่าไม่มี มันดีดีกว่าไม่มี มีไสยศาสตร์ดีดีกว่าไม่มี ขอให้ระลึกนึกถึงป่า คนป่าสมัยหมื่นปีแสนปีแรกมีมนุษย์ในโลกเขาไม่มีความรู้อะไรเลย แล้วก็คนเขาก็พบความรู้อะไรอย่างหนึ่งทีทำให้พอใจคือการทำให้เขาสบายใจแล้วกัน จะเป็นความรู้ผิดถูกไม่ต้องพูดแต่ถ้าทำแล้วเขาสบายใจเขาก็ต้องชอบเขาก็ต้องยอมรับในสภาพทีว่ามันดีดีกว่าไม่มี นั้นครูบาอาจารย์สมัยนั้นเขาจะสอนอะไรขึ้นมาเป็นรูปไสยศาสตร์ มันก็รับเอาทันทีเพราะว่ามันดีดีกว่าไม่มีเพราะว่ามันทำให้สบายใจ นี้ไสยศาสตร์ในชั้นแรกมันก็จำเป็นเพราะมันยังดีดีกว่าทีจะไม่รู้อะไรหรือทำอะไรไม่เป็นเสียเลย ไอ้ความรู้ในชั้นแรกๆ สมัยตายุ สมัยอะไรทีเขาเรียกกันนั้นนะมันก็ดีดีกว่าไม่มีความรู้อะไรเสียเลย เพราะว่าคนพูดหรืออาจารย์คนแรกมันต้องสังเกตเห็นอะไรบ้างเป็นธรรมดาละว่าอะไรมันจะช่วยได้บ้างทีพูดไปตามนั้น เป็นความรู้ในชั้นแรกจ้ดว่ามีผีมีนางมีเทวดาอยู่ในบ้าน ในน้ำ ในอากาศ ในต้นไม้ ในอะไร เรามานูชากันอย่างนี้แล้ว

เราก็สบายใจขึ้นมันก็ถูกสิ มันคิดว่าไม่มี ไอ้ความรู้ไสยศาสตร์มันก็เริ่มต้นได้เพราะมันพิสูจน์ความมีประโยชน์ในชั้นไสยศาสตร์

ทีนี้ไอ้ไสยคำนี้ อีกคำหนึ่งรากศัพท์มันหมายความว่าหลับ หลับหรือหลับอยู่ มนุษย์ควรจะมองเห็นว่ามันยังหลับอยู่ มันยังไม่ทันจะตื่น ไอ้ความรู้ในระดับนี้ความเชื่อในระดับนี้พิธีกรรมทั้งหลายในระดับนี้มันยังหลับอยู่ ในระดับที่หลับอยู่ แม้ว่ามันจะไม่อะไรมากกว่านั้นมันก็ยังประโยชน์ทั้งที่มันยังหลับอยู่ แปลว่าถือศาสนาอย่างงมงายนี้คิดว่าไม่มีชื่อเสียงเลย ใช่มั้ย ขอเนี่ยใครจะยอมรับไหมว่าถือศาสนาอย่างงมงายมันยังคิดว่าไม่มีศาสนาอะไรจะถือ ถ้าเมื่อมันพิสูจน์ความสบายใจบ้างแล้วก็เป็นที่แน่นอนนะว่าคนเขาก็ต้องเอาละห้ามไม่ฟัง มันจะนับถือเทวดาศิวสางต้นไม่จอมปลวกอะไรก็ตามถ้าว่ามันสบายใจบ้างคนก็ต้องยึดถือว่ามันมีประโยชน์แม้มันจะยังหลับอยู่ ไอ้ศาสนาในระดับที่ยังหลับอยู่ยังไม่ตื่นขึ้นเหมือนกับพุทธศาสตร์ พุทธะแปลว่าตื่นหรือตื่นจากหลับ นี่ไสยศาสตร์ก็คือมันยังหลับอยู่แต่มันคิดว่าที่จะไม่มีชื่อเสียง ทีนี้ไอ้ไสยแปลว่า คิดว่า คิดว่าคือคิดว่าที่จะไม่มีชื่อเสียง ไม่ใช่มันจะคิดว่าพุทธศาสตร์ไปได้ แต่มันก็คิดว่าที่จะไม่มีศาสตร์อะไรเลย เราจึงมีพุทธ เอ่อ,มีไสยศาสตร์ที่แน่นแฟ้นอยู่ในความยึดถือ เพราะเราขังไว้ เรายึดถือให้ฉลาดไม่ได้เราก็ต้องยึดถือเท่าที่เราจะรู้สึกได้ว่ามันทำให้เราสบายใจ นี่เรียกว่าโดยตัวหนังสือ คำว่าไสยศาสตร์มันแปลว่าคิดว่าที่จะไม่มีก็ได้ แล้วก็ยังหลับอยู่ก็ได้

ทีนี้มันยังหลับอยู่นั้นแหละ มันก็จะถูกไปทั้งหมดไปได้ แต่เดี๋ยวนี้ขอให้มองดูไปในแง่ที่ว่าไสยศาสตร์นี้มันเป็นสิ่งที่สร้างปัญหา สร้างปัญหาให้มนุษย์มากที่สุดแล้วก็ลึกที่สุด แล้วก็พัวพันกันยุ่งเหยิงที่สุด เอาแค่ ๓ ที่สุดก็พอ คือมันปัญหามากที่สุดที่เกี่ยวกับไสยศาสตร์ แล้วปัญหานี้ลึกซึ่งในสันดานนะมากที่สุดเกี่ยวกับไสยศาสตร์ แน่นแฟ้นมาก แล้วพัวพันกันยุ่งเหยิงยิ่งกว่าไอ้ด้ายยุ่ง ไอ้กลุ่มด้ายยุ่งๆเข้า ไอ้ปัญหาทางไสยศาสตร์ โลกมันถูกครอบงำอยู่ในปัญหาอย่างนี้ มันจึงลึกลับไม่ขึ้น แม้ว่าจะมีการศึกษาเจริญก้าวหน้าเป็นวิทยาศาสตร์เป็นบัณฑิตเป็นอะไรกันเต็มที่แล้วไอ้ความรู้สึกทางไสยศาสตร์มันก็ยังอยู่ ต่อให้ไปเรียนจากเมืองนอกมีปริญญาเป็นหางมาถึงเมืองไทยก็ยังไม่ละทิ้งไอ้ไสยศาสตร์ได้ คือความกลัวโดยไม่มีเหตุผล ความอยากโดยไม่รู้จักประมาณ ความเชื่อว่ามีสิ่งหนึ่งซึ่งเราไม่รู้ได้ไม่เห็นหน้าได้ไม่รู้จักได้ เป็นสิ่งที่มีอำนาจอยู่เบื้องหลัง แม้จะไปเรียนวิทยาศาสตร์จบปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิตมันก็ไม่ละทิ้งความรู้สึกอันนี้ได้เพราะมันฝังอยู่ลึก อาตมาจำจักคือกเตอร์อัครวัตต์คนหนึ่งจบมาจากประเทศฝรั่งเศส สิ่งแรกที่มาถึงประเทศไทยที่เขาจะทำคือไปรดน้ำมนต์ที่วัดไหนดี เขาบอกว่าช่วยนะให้ที่จะไปรดน้ำมนต์ที่วัดไหนดี กลับมาจากเมืองนอกใหม่ๆ สิ่งที่เขาจะทำ ก็แปลว่าไอ้การศึกษาที่เมืองนอกมันไม่ช่วยแก้ความรู้สึกแบบไสยศาสตร์ได้ นักวิทยาศาสตร์มันก็ยังงมงายในด้านจิตใจแม้มันจะสว่างไสวในด้านวัตถุ มันยังงมงายด้านจิตใจ นั่นความหวังที่จะได้อะไรจากสิ่งที่มองไม่เห็นตัวหรือความงมงายนั้นมันก็ยังเหลืออยู่เท่าเดิม

ทีนี้ก็มาคุยกันว่ามันมีรากฐานอะไรที่ได้ลึกซึ้งนัก ถ้าเราอาศัยความรู้เรื่องชีววิทยา วิทยาศาสตร์แขนงนี้ ก็พอรู้เรื่อง สัญชาตญาณของสิ่งที่มีชีวิตจิตใจ มันมีสัญชาตญาณมีความรู้สึกที่เกิดได้เองตามธรรมชาติอยู่อย่างเต็มที่ เช่นสัญชาตญาณ อันแรกอันโตอันใหญ่ก็คือสัญชาตญาณแห่งความมีตัวกู ความรู้สึกว่ามีตัวฉันเป็นสัญชาตญาณพื้นฐานของสัญชาตญาณอื่นๆ สัญชาตญาณที่จะกินอาหาร สัญชาตญาณที่จะเติบโต สัญชาตญาณที่จะสืบพันธุ์ สัญชาตญาณที่จะป้องกันตัว สัญชาตญาณ ที่รวมหมูกันเป็นฝูงต่อสู้เข้าศึกศัตรู สัญชาตญาณเหล่านี้ไปคู่กันเสียก่อนว่ามันจริงตามนั้น มันเป็นสัญชาตญาณที่เกิดได้เอง ตามนั้น เกิดตามธรรมชาตินี้เป็นสัญชาตญาณ ทีนี้สัญชาตญาณที่มีตัวกูนี้เข้าใจว่ามีตัวกูนี้ มันเป็นสัญชาตญาณที่วิเศษ นานคนเราจึงเห็นแก่ตัวกู คนเราจึงกลัวตายได้โดยไม่ต้องมีใครสอน นี่พอถามทุกคนที่นั่งอยู่ที่นี้ทั้งหมดนี้ใครรู้จักกลัวตาย โดยต้องมีใครมาสอน พ่อแม่ก็ไม่ได้สอนครูบาอาจารย์ก็ไม่ได้สอน มันรู้จักกลัวตายขึ้นมาได้โดยสัญชาตญาณ เด็กทารก เพิ่งคลอดออกมามันรู้จักกลัวเจ็บแล้วรู้จักกลัวตาย กระทั่งรู้จักกลัวสิ่งที่ไม่รู้ว่าอะไรนะ แล้วพ่อแม่มันแหละต้องคอยกัยนะ ไม่ใช่เนรคุณพ่อแม่ พ่อแม่มันแหละเป็นผู้สอนไสยศาสตร์ให้ลูกทารกมาตั้งแต่อ่อนแต่ออก

ทีแรกเด็กทารกคลอดมาจากในท้องก็ไม่รู้เรื่องอะไร อะไรดีอะไรชั่วเขาก็ไม่รู้ เอาละครั้งแรกที่ว่าพ่อแม่จะสอนนะ เอา,ไหว้พระ ไหว้พระ เห็นพระเดินมาก็สาธุแล้วก็ต้องไหว้ ไหว้แล้วจะดี ไหว้แล้วอธิบายอะไร ไม่ถูกก็บอกแต่ไหว้แล้วจะดี จะสวยจะรวยจะดี เด็กๆ เขาก็ไม่รู้ว่าอะไรเป็นอะไร เขาก็ต้องไหว้ตามที่แม่บอกว่ามันจะดี ไสยศาสตร์มันตั้งต้นตรงนี้ ที่ยอมทำโดยที่ไม่ต้องรู้เหตุผลข้อเท็จจริงอะไรละ เพียงแต่เชื่อว่าทำแล้วดีทำแล้วกัน เดียวแม่ก็เอา พ่อแม่ก็ได้ใครก็ได้เอา เส้นด้ายอะไร ไม่รู้มาแขวนข้อมือให้แปลว่าจะปลอดภัยนะ เอาลูกอะไรมาแขวนข้อมือให้แล้วบอกเด็กทารกว่าจะปลอดภัย นะ เด็กทารกก็ยอมรับว่าไอ้แม่ให้แขวนนี้จะปลอดภัย อาตมาเมื่อเล็กๆ ก็เคยแขวนนะ ใช่ว่าจะว่าแต่คนอื่น แล้ว ความรู้สึกที่ฉันนี้จะปลอดภัยนี้เป็น โชคดีที่ได้แขวน มันก็ฝังใจความรู้สึกแบบไสยศาสตร์ว่ามีสิ่งคุ้มครองป้องกันเพียงแต่เรา ไหว้เพียงแต่เราแขวน เพียงแต่เราท่องบน เท่านั้นแหละเราก็จะได้ผลที่เราต้องการ ไสยศาสตร์มันลงรากและปักหลักมันลงไป ในจิตใจแห่งสัตว์ที่มีสัญชาตญาณแห่งตัวกูรักตัวกูป้องกันตัวกูปลอดภัยมันมากเกินไป นั่นเราแต่ละคนๆ ได้รับการสั่งสอนอะไรมาบ้างที่เป็นรากฐานของไสยศาสตร์ เพื่อให้ทำอะไรไปโดยไม่ต้องรู้ตัวว่ามันไม่ต้องรู้เหตุผลว่าทำไมเป็นอะไรไม่ต้องรู้ว่ารู้แต่ว่ามันดีมันจะได้ที่มันก็มีโชคดี ถ้าว่าเด็กๆ เขาชอบกินอะไร เขาก็ถือว่าถ้าได้กินอันนั้นมันก็ดี ไม่มีคนมาบอก ว่าอย่างนี้มันจะทำให้ไม่ได้ อย่างนั้น ก็รับเอาในฐานะเป็นของศักดิ์สิทธิ์ คำว่าศักดิ์สิทธิ์นั้นแหละเป็นรากฐานของไสยศาสตร์ แล้วทำด้วยศรัทธาไม่ใช่ปัญญา มันเกี่ยวกับความศักดิ์สิทธิ์แล้วต้องทำด้วยศรัทธา ศรัทธาทุ่มเทความเชื่อลงไปเอะก็ เป็นไสยศาสตร์ แต่ถ้ามันไม่มีคำว่าศักดิ์สิทธิ์ มันมีเหตุผลมันต้องทำด้วยปัญญา อย่างนี้มันไม่เป็นไสยศาสตร์ได้ มันเป็นพุทธ

ศาสตร์ ถ้าเป็นไสยศาสตร์ต้องเอาศรัทธามาเป็นพื้นฐาน ก็ทำไปโดยไม่ต้องมีการพิสูจน์ พิสูจน์ไม่ได้ พิสูจน์ไม่เป็นไสยศาสตร์ ไม่ต้องมีการพิสูจน์แล้วก็โดยศรัทธา นั่นก็เข้ารูปกันเป็นสัญชาตญาณแห่งตัวกูที่กลัวตายที่อยากได้ทุกอย่าง

ไสยศาสตร์มันมาแล้วตั้งแต่อดีตแต่อดีตตั้งแต่แรกคลอดออกมาจากท้องแม่ ที่ได้รับคำบอกได้รับคำสอนให้กลัวอะไรอย่างไม่มีเหตุผล ให้หวังอะไรอย่างไม่มีเหตุผล พ่อแม่เขาสอนผิดในเรื่องนี้จนเด็กๆ กลัวจึงจก กลัวตุ๊กแก กลัวกิ้งกือนี้มันเป็นเรื่องเด็ก ฝ่ายที่ไม่มีเหตุผลอยู่ในฝ่ายไสยศาสตร์ไปหมด จนกระทั่งว่า โชคดีโชคร้ายเชื่อเรื่อง โชคดีเชื่อเรื่อง โชคร้ายไม่ต้องมีเหตุผลไม่ต้องมีความรู้ มันก็เป็นไสยศาสตร์ไปหมด อำนาจของไสยศาสตร์มันแทรกซึมเข้าไปแล้วทุกชุมชนในเด็กทารก กว่าเด็กทารกจะเติบโตขึ้นมาเป็นหนุ่มเป็นสาวนี้ มันได้ฝังอิทธิพลของไสยศาสตร์เข้าไปในจิตในวิญญาณในเลือดในเนื้อทุกชุมชน แล้วจะเอาออกได้อย่างไร ที่มาต่อมาจึงจะมาศึกษาพุทธศาสตร์ โตแล้วนะสิ ใจไสยศาสตร์มันอยู่เต็มปรีอยู่เป็นเจ้าเรือนอยู่แล้วจะเข้าไปได้อย่างไร นี่พุทธศาสตร์หรือสติปัญญามันเข้าไปได้ยาก เว้นไว้แต่ว่ามันจะปะเหมาะมันทำถูกวิธีเท่านั้นแหละ มันจึงจะล้างของเก่าในจิตในวิญญาณที่เป็นฝ่ายไสยศาสตร์ออกไปได้ เอาฝ่ายเป็นพุทธศาสตร์ใส่เข้าไปแทนเดี๋ยวนี้มันไม่ได้เอาออก มันก็มีลักษณะเหมือนกับน้ำชาเต็มถ้วยเติมลงไปอีกไม่ได้ เติมเข้าไปมันไม่ลง มันมีจิตมีวิญญาณของคนที่เกิดขึ้นมาตามที่ธรรมชาติ แม้นในหมู่ชาวพุทธ พุทธบริษัทนี้ ก็มีเต็มอยู่ด้วยไสยศาสตร์ พุทธศาสตร์มาทีหลังแต่เข้าไปไม่ได้ เข้าไปไม่ถูก

ถ้าท่านเคยศึกษาโบราณคดี ท่านก็รู้ได้และเชื่อได้ว่าแผ่นดินแหลมทองของเรานี้ศาสนาพราหมณ์มาก่อน ตั้งแต่มนุษย์ติดต่อกันได้จากอินเดียกับสุวรรณภูมินี้มันก่อนพุทธศาสตร์ นั้นศาสนาพราหมณ์มันมาก่อน นั้นพวกเราก็เอาความรู้ของพราหมณ์อย่างเป็นไสยศาสตร์มาใส่ไว้แล้วอย่างเต็มที่ในประชาชน ที่ว่าพระพุทธเจ้าเกิดขึ้น ๓๐๐ กว่าปีถึงจะส่งพุทธศาสนามาสู่สุวรรณภูมิ มันก็มาปะทะกันกับไสยศาสตร์ มันก็ยากที่จะไปเลิกใจไสยศาสตร์มาถือพุทธศาสตร์ ฉะนั้นในคัมภีร์ในตำนานจึงเขียนไว้น่ากลัวมากเลยว่า พระโศณะอุตรระที่เอาพระพุทธศาสนามาเผยแผ่ที่สุวรรณภูมินี้ ต้องมาต่อสู้กับยักษ์กับภูตกับปีศาจกับรากศพมหาศาลเลย กว่าพระสงฆ์องค์นี้จะประดิษฐานพระพุทธศาสนาไปในสุวรรณภูมิแผ่นดินนี้ได้ และในเรื่องก็ปรากฏชัดอยู่ว่าท่านชนะด้วยพรหมชาลสูตร พระโศณะอุตรระท่านชนะใจพวกภูตผีปีศาจที่มีอยู่ที่สุวรรณภูมินี้ด้วยพรหมชาลสูตร นั้นไปเปิดดูพรหมชาลสูตรจะได้พบว่ามีฉภาทิสฺส ๖๒ ชนิด ถูกกวาดล้างออกไปด้วยปัญญาของพระพุทธเจ้า ท่านต้องมาสอนให้เขาเลิกฉภาทิสฺส ๖๒ ชนิด นั้นละคือภูตผีปีศาจรากศพ ใจที่มันยึดครองแผ่นดินอยู่ เรามันถือตามภาษาคนตามตัวหนังสือมากเกินไป ถ้าเราถือโดยภาษาธรรมเราก็จะเข้าใจได้ว่าต้องมาเปลี่ยนทิสฺส ต้องมา

เปลี่ยนมิจลาทฐิให้เป็นสัมมาทฐิตามหลักแห่งพรหมชาลสูตร พระโศณะอุตตระจึงสำเร็จประโยชน์ในการประดิษฐาน พระพุทธศาสนาลงในแหลมสุวรรณภูมิ สุวรรณภูมิทั้งหมดนี้

ที่นี้มันก็ต้องมีปัญหาอีกแหละ แล้วไฮ้ไสยศาสตร์แก่มันจะไปไหนกัน มันก็อยู่ในจิตใจของประชาชนนั่นแหละ ที่นี้มันพอจะเห็นได้มองเห็นได้ว่าไฮ้ไสยศาสตร์นี่มันเป็นประโยชน์จำเป็นสำหรับคนปัญญาอ่อน แล้วคนปัญญาอ่อนมีเหลืออยู่เท่าไร ในแผ่นดินนั้นมันก็ต้องรับเอาไฮ้ไสยศาสตร์ไว้ตามเดิม คนจะไปถือพุทธศาสตร์ได้ก็มีแต่คนปัญญาไม่อ่อนเท่านั้นแหละ จนกระทั่งบัดนี้แหละไฮ้ไสยศาสตร์ยังเป็นศาสนาจำเป็นสำหรับคนปัญญาอ่อน ที่คนปัญญาอ่อนมันมากนี่แล้ว ผู้ปกครองบ้านเมืองจะอย่างไร ก็คนปัญญาอ่อนก็ถือไฮ้ไสยศาสตร์ไปก่อนสิ คนปัญญาฉลาดก็ถือพุทธศาสตร์เพิ่มขึ้นทีหลัง อาตมาเชื่อเดี๋ยวนี้มีความเชื่อว่า สมัยโบราณนั้นนะเขาขอมให้ถือกันพร้อมกันไปทั้งไฮ้ไสยศาสตร์กับพุทธศาสตร์เพื่อประโยชน์แก่บ้านเมือง เพื่อประโยชน์แก่ผู้ครองเมือง เพื่อประโยชน์แก่การปกครองต่างๆ ถ้าคนถือไฮ้ไสยศาสตร์นี้พลเมืองจะอยู่ในสภาพที่ปกครองง่ายเป็นประโยชน์แก่การปกครอง สนับสนุนราชาธิปไตยได้โดยง่าย จึงมีการถือพร้อมกันทั้งสองศาสนา โบราณคติศรีวิชัยของเมืองไชยาขึ้นไปค้นดูทุกวัดที่มันมีเมื่อ ๑๓๐๐ ปี มาแล้ว หน้าโบสถ์พุทธจะมีโบสถ์พราหมณ์ แม้แต่ว่าหน้าวัดของพุทธนี้ทางทิศตะวันออกจะมีโบสถ์ของฝ่ายพราหมณ์ ฝ่ายฮินดูบ้างละ โบสถ์ราย...1.10.43 บ้าง.โบสถ์นารายณ์ แล้วก็พบพระนารายณ์พบพระศิวะอยู่ใน โบสถ์ในวิหารที่ทางด้านตะวันออกของโบสถ์พระพุทธ ถ้าไม่ยอมให้ถือศาสนาพร้อมกันทั้งสองศาสนาแล้วมันจะทำได้หรือมันจะอยู่อย่างนั้นได้หรือ ก็แปลว่าบ้านเมืองนั่นแหละสนับสนุนในถือทั้งพุทธและทั้งไฮ้ไสยพร้อมกันมา

ที่นี้ที่แปลกกว่านั้นอีกก็คือว่าที่วัดเรียกว่าวัดแก้วอยู่ตรงนี้เพิ่งขุดกันเร็วๆนี้ ในพระเจดีย์องค์ประธานนะองค์ประธาน ซึ่งเป็นของพุทธ ในนั้นก็มียิวลิ่งค์และมีพระเนศ พินเนศ เทวรูปฝ่ายพราหมณ์พระพินเนศ รูปพระอิศวร แล้ว ยิวลิ่งค์ก็คือสัญลักษณ์ของพระอิศวร มาอยู่รวมกันในที่บูชาประธานของพุทธนั่น จะโดยเหตุอะไรก็ตามโดยผู้มีอำนาจก็ตามหรือพระสงฆ์ก็ตาม ท่านยอมให้มีปูชนียวัตถุฝ่ายฮินดูฝ่ายพราหมณ์มารวมอยู่ในที่บูชาของฝ่ายพุทธ เป็นเครื่องชวนให้เชื่อว่าเขายอมให้ถือสองศาสนาพร้อมกัน คนไหนปัญญาอ่อนก็ไหว้ยิวลิ่งค์เสียก่อนสิ แล้วคนไหนปัญญาแข็งก็ไหว้พระพุทธรูปในที่แห่งเดียวกันนั่นแหละ อาตมาเดาเอาเองนะ เชื่อว่าเป็นอย่างนี้เพราะไปดูไฮ้โบราณวัตถุแล้วมันรู้สึกอย่างนี้ เขาละเป็นการเชื่อได้ว่าเขายอมให้ถือศาสนาคราวเดียวพร้อมกันทั้งสองคือทั้งพราหมณ์ทั้งพุทธ เพราะว่าเราถือไฮ้ไสยศาสตร์และพุทธศาสตร์พร้อมกันมาจนเรื่อยมา และบัดนี้ดูให้ดีในพิธีกรรมทั้งหลาย อย่าเอ่ยถึงพระราชพิธีเลยมันจะเป็นการจ้วงจาบ ว่าพิธีของพุทธบริษัททั้งหลายนั้นมีไฮ้ไสยศาสตร์เจืออยู่ห้าสิบเปอร์เซ็นต์ นับตั้งแต่ไหว้พระพุทธรูปอย่างเป็นทางการเป็นวัตถุศักดิ์สิทธิ์ แล้วยังจะ

เอาถาดอาหารถวายพระพุทธรูปให้ฉันเสียด้วยนะ คิดดูสิมันยังมีเหลืออยู่จนบัดนี้ การไหว้พระพุทธรูปอย่างวัตถุศักดิ์สิทธิ์ ขอให้ทำกันอย่างวัตถุศักดิ์สิทธิ์ ขอร้องโดยไม่มีเหตุผล บวงสรวงอ้อนวอนต่อพระพุทธรูปอันศักดิ์สิทธิ์ นี่มันคือไสยศาสตร์ เสียห้าสิบเปอร์เซ็นต์แล้วในพิธีของพุทธบริษัทนั่นเอง พิธีสำคัญของพุทธบริษัทมีไสยศาสตร์เจืออยู่ ห้าสิบเปอร์เซ็นต์ ให้สังเกตดูเอาเองแต่ที่มันมีความหมายส่วนไหนส่วนนั้นเป็นไสยศาสตร์ ก็บอกแล้วจะดีกว่าแม่แต่กราบพระพุทธรูปนะเป็นไสยศาสตร์ได้ ถ้าทำไปอย่างหมายถึงมันจะให้ผลพิเศษโดยไม่มีเหตุผล แต่ถ้ากราบพระพุทธรูปว่า นี่เป็นสัญลักษณ์อย่างผู้ที่ช่วยโลก ช่วยโลกสำเร็จมาแล้ว มีคำสอนคัมภีร์ข้อใดอย่างที่เราเรารู้ อยู่ แล้วเรากราบพระพุทธรูปอย่างนี้ กราบพระพุทธรูปอย่างนี้เป็นพุทธศาสตร์ แต่คนโดยมากจะกราบพระพุทธรูปอย่างไสยศาสตร์ทั้งนั้น แม่ที่เอามาแขวนคอก็เหมือนกันแหละ แขวงอย่างไสยศาสตร์เป็นส่วนมาก แถมยกแก้วเหล้าข้ามหัวเสียด้วยนะ นี่ถ้าแขวนอย่างไสยศาสตร์ ถ้าว่ามันเป็นพุทธศาสตร์มันก็รู้ว่านี่คืออะไร คือใคร คือผู้ที่ทำหน้าที่อย่างไร เอาสัญลักษณ์ของท่านมาแขวนไว้ที่คออันลึ้ม และเพื่อจะทำตามท่านโดยสะดวก เราก็แขวนพระพุทธรูปในลักษณะเป็นพุทธศาสตร์

นี่เป็นตัวอย่างเท่านั้นนะ มีอีกทุกอย่างๆ ที่ว่าทำโดยหมายแห่งไสยศาสตร์ ทำโดยสติปัญญาแล้วก็ต้องเป็นพุทธศาสตร์ ที่นี้ไสยศาสตร์มันฝังแน่นมาเท่าไรแล้ว มันฝังแน่นมาแต่สัญชาตญาณแห่งตัวกู เมื่อคลอดออกมาเป็นคนป่าสมัยแรกๆ มันก็ไม่รู้อะไร มันก็ถือศาสนาเดา ศาสนาไม่ต้องอธิบายไม่มีเหตุผลไม่ต้องอธิบาย มันจึงมีการไหว้ต้นไม้ไหว้จอมปลวกไหว้ภูเขาศักดิ์สิทธิ์ ไหว้อย่างบทสวดพระ เว ธรรมัง ยันติ ที่สวดพระสวดกันอยู่นั้นนะ แต่พระพุทธรูปท่านก็ไม่ได้ปฏิเสธหรือค่าเขานะ ไอ้พวกค่าไสยศาสตร์มันๆปากสุนัขไปเอง พระพุทธรูปท่านไม่ได้ค่าขนาดนั้น ท่านว่านี่ไม่ใช่ที่พึ่งอันเกษมมันไม่ใช่ที่พึ่งอันสูงสุด เนตัง โข สรณัง เขมัง เนตัง สรณมุตตมัง ท่านว่าเพียงเท่านั้นแหละ ยังไม่ขึ้นมาถึงระดับสูงสุดนั้นไม่ต้องไปค่าไสยศาสตร์ เพราะว่ามันเป็นของที่ต้องค่าโดยประการทั้งปวงเพราะมันยังดีกว่าไม่มีนะ มันจะเป็นลัทธิที่ยังหลับอยู่มันก็ยังดีกว่าไม่มี เราจึงต้องเก็บไว้ให้คนปัญญาอ่อนสำหรับจะได้ปรับปรุงกันต่อไป นั้นอยากจะขอร้องว่าที่จะไปบอกเด็กให้ไหว้พระ ไหว้พระคนๆ ก็ดี ไหว้พระพุทธรูปก็ดี ให้เด็กๆ เอาพระพุทธรูปมาแขวนเป็นพระที่คอก็ดี ช่วยอธิบายเขาให้พ้นจากความเป็นไสยศาสตร์ ให้มันเป็นพุทธศาสตร์ เห็นว่าผ้าเหลืองมาเหลืองๆ ก็ไหว้ๆ จะดีจะมีบุญมีกุศลเด็กก็ไหว้ นั้นมันเป็นการฝังไสยศาสตร์ลงไปในตัว ต้องบอกให้เด็กรู้ว่าผ้าเหลืองนี่คืออะไร สัญลักษณ์ของอะไร คนที่ห่มผ้าเหลืองนี่คืออะไร แม้ว่าเขาจะไม่ได้ทำอะไรมาก เขาก็สืบอายุของพระพุทธศาสนาไว้ให้พวกเรา นี่เราจะไหว้พระ ในอินเดียเขาเรียกพระนักบวชทั้งหลายว่าสาธุๆ อยู่จนกระทั่งบัดนี้ ที่บ้านเมืองสุวรรณภูมิรับวัฒนธรรมอินเดียนี้พอเห็นพระเดินมาก็จะสอนเด็กให้ร้องว่าสาธุๆ แล้วก็ไหว้ คำว่าสาธุนั้นคือพระนั่นเอง ที่นี้เด็กเขาก็ไหว้ด้วยความรู้สึกอะไร เพราะว่าท่านทั้งหลายเคยเป็นเด็กมาแล้วนี่ เมื่อท่านถูกสอนให้ไหว้พระครั้งแรกที่สุดนั้นท่านไหว้พระด้วยความรู้สึกอย่างไร ท่านจะ

รู้ถึงกับวันนี้มันสร้างสมอย่างนั้นๆ เปล่าทั้งนั้นแหละ แล้วมันก็เป็นไสยศาสตร์คือการไหว้โดยไม่ต้องรู้ว่าอะไรเป็นอะไร เพียงแต่รู้สึกว่าได้ ได้โชคจะได้บุญจะได้รวยจะได้สวยจะได้ไปในทางดี มันก็เป็นลางไสยศาสตร์ในหัวใจของเด็ก ตั้งแต่การสอนให้ไหว้พระเป็นครั้งแรก แล้วพาไปวัดไหว้พระในโบสถ์หรือเอาพระเครื่องมาแขวนคออะไรก็ตามมันเป็นไปทางไสยศาสตร์ ก็ฝังอยู่ในจิตใจอย่างแน่นแฟ้น ต้องมีความกลัวเหลือประมาณ ฝังอยู่ในความกลัวในความอยากได้เหลือประมาณ นั้นไสยศาสตร์จึงมั่นคงได้รากฐานที่มั่นคงในหัวใจของมนุษย์ก่อนพุทธศาสนา ไม่ว่าชนชาติไหนภาษาไหนในโลกนี้ เด็กๆ จะต้องถูกสอนให้ไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ก่อน โดยที่ไม่ต้องรู้ว่าอะไรทั้งนั้น ฉะนั้นไสยศาสตร์จึงครอบงำจิตใจของมนุษย์ในโลกนานแล้วตั้งเก้าสิบเปอร์เซ็นต์ มันยากที่จะมาเป็นพุทธศาสนา อาตมาจะต้องพูดหรือต้องขอโอกาสพูดแล้วขออภัยต่อเพื่อนศาสนาอื่น ศาสนาคริสต์ ศาสนาฮินดู ศาสนาอิสลาม ศาสนาอะไรก็ตามที่มีพระเจ้า โดยพูดว่าการสอนให้เด็กเชื่อและยอมรับว่ามีพระเจ้า ไหว้พระเจ้าเป็นครั้งแรกนั้นนี่คือไสยศาสตร์ คือไสยศาสตร์เต็มตัวแหละ เพราะเด็กจะนับถือพระเจ้าอ่อนวอนพระเจ้าขออะไรจากพระเจ้าโดยไม่รู้เหตุผลและนั่นคือไสยศาสตร์ แต่เขาไม่ยอมเรียก เขาจะอย่างศาสนาคริสต์เดี๋ยวนี้เขาก็มีเป้าหมายว่าจะกำจัดไสยศาสตร์เหมือนกันให้หมดไปจากโลก แต่หาว่าไม่ว่าการที่สอนให้ถือพระเจ้าโดยไม่มีเหตุผลนั่นมันคือไสยศาสตร์ แล้วมันก็ยังมียุจนบัดนี้ ระบบผูกขาดให้เชื่อโดยไม่ให้วินิจฉัยอะไรนั่นคือไสยศาสตร์ แล้วมันมีที่ไหนมีในศาสนาไหนมีในใครนั่นแหละคือไสยศาสตร์ทั้งนั้น นั้นเราจมองเห็นเถอะว่าไสยศาสตร์นี่มันฝังแน่นอยู่ในสันดานของคน แล้วก็บางทีอาจจะลงไปถึงของสัตว์ก็ได้เพราะสัตว์มันก็รู้จักกลัวสิ่งที่ไม่รู้ว่าอะไรอยู่เหมือนกันละ นั้นสัญชาตญาณที่กลัวอะไร โดยที่ไม่ต้องรู้จักมันก็เป็นรากฐานของไสยศาสตร์ มาตั้งแต่สัตว์เดรัจฉานมาถึงมนุษย์สมัยคนป่าสมัยที่ค่อยๆ รู้อะไร ค่อยๆ รู้อะไร มันก็ยังไม่พ้นจากความเป็นไสยศาสตร์ นับว่าเป็นมิจฉาที่ฝังแน่นก็มันยังแน่นแฟ้นจนกว่าจะเกิดพระพุทธเจ้า ซึ่งตรงกันข้าม พุทธะแปลว่าตื่นนอน ไสยแปลว่าหลับ ไสยศาสตร์แปลว่าหลับอยู่ พุทธศาสตร์แปลว่าตื่นจากหลับ นี่เราเป็นพุทธปฏิญาณตัวเป็นพุทธ แต่หัวใจมันเป็นไสยศาสตร์ไม่น้อยกว่าห้าสิบเปอร์เซ็นต์นั้น จะด่าจะเรียกว่าด่าหรือไม่ พวกที่ถือพุทธประกาศตัวเป็นพุทธนะมันเป็นไสยศาสตร์อยู่มากกว่าห้าสิบเปอร์เซ็นต์ เพราะมันเชื่อสิ่งเหล่านี้โดยไม่มีเหตุผล แล้วก็จัดพระพุทธเจ้าให้เป็นผู้ศักดิ์สิทธิ์ผู้วิเศษผู้เหนือเหตุผลอะไรเสียด้วย มันก็ทำพุทธศาสนาให้เป็นไสยศาสตร์ไปเสียอีก คงจะพอแล้วกรรมที่จะแสดงให้เห็นว่ามันเป็นปัญหาหนักจากอะไร ว่าไสยศาสตร์มันสร้างปัญหาหนักเท่าไร ไสยศาสตร์มันสร้างปัญหาหนักเท่าไร ไสยศาสตร์มันสร้างปัญหาที่พัวพันซับซ้อนยุ่งยากสักเท่าไร ใครจะสู้หรือใครจะยอมแพ้ ถ้ายอมแพ้แล้วก็ไม่ต้องทำอะไร ถ้าไม่ยอมแพ้จะต่อสู้ก็เอาสิ มันก็ต้องลำบากบ้างในการที่จะลื้ออายุ ลื้ออายุของเราที่มันฝังเข้าไปในไสยศาสตร์ตั้งครั้งตั้งก่อนแล้ว จะดึงออกมาให้เป็นพุทธศาสนาที่บริสุทธิ์ผุดผ่อง ต้องอาศัยความกล้า ถ้าไม่กล้าแล้วไม่กล้า มันไม่กล้าถอนออกมาเพราะมันเชื่อฝังแน่นเสียแล้ว จะมาถือพุทธศาสตร์มันต้องกล้าพอ

ต้องลืมหาคำตอบไม่หลับตาอีกต่อไป รู้ทุกสิ่งอย่างถูกต้อง ถูกต้องคือดับทุกข์ได้ ถูกต้องตามแบบของพวกคฤหัสถ์ของพวก
 ปรัชญาบ้างทั้งนั้น อธิบายจนเพื่อนฟังไม่ถูกแล้วว่าถูกต้องคืออะไร หรือว่าจริง นั่นคืออย่างไร อย่าไปเอากับมัน จะเอา
 แต่ว่าถ้าจริงเรื่องดับทุกข์ได้ จริงมีเยอะแยะไม่เอาเอาแต่ที่ดับทุกข์ได้ก็จะเรียกว่าจริง ที่ว่าถูกต้องนะ มันมีคำอธิบายมาก ถูก
 ต้องนะแต่อย่าไปเอากับมัน เอาที่ดับทุกข์ได้ ถ้ามันดับทุกข์ได้อย่างเป็น *สันทิฐิ* โภคนั้นคือถูกต้องละ นั่นเรามาลืมหาคำตอบเป็นพุทธ
 ศาสตร์กันเสียใหม่จากไสยศาสตร์ที่เคยหลับตา แล้วก็ละอายแก่ใจว่าเรามีรากฐานไสยศาสตร์มาตั้งแต่เกิด จนบัดนี้แหละถ้า
 ใครยังยึดถืออะไรเป็นเรื่องขลังเป็นเรื่องศักดิ์สิทธิ์เป็นเรื่อง โชคกลางเป็นเรื่องไม่ยอมให้พิสูจน์ ไม่ยอมให้พิสูจน์ไม่ยอมให้ใคร
 แตะต้องแล้วมันยังเป็นไสยศาสตร์อยู่ จะทำกันอย่างไรในหมู่พุทธบริษัท ที่เหมือนกับลอยคออยู่ในหนองของไสยศาสตร์
 บัณฑิตก็ไม่ค่อยจะได้ดูนี่ มันต้องกล้าหาญเท่าไร ต้องมีปัญญามีความรอบรู้เท่าไรมีกำลังจิตที่เข้มแข็งสักเท่าไรจึงจะล้าง
 ไสยศาสตร์ออกให้ได้

อาตมาก็เคยพูดทุกปีที่ลืออายุ ก็พูดเรื่องใดเรื่องหนึ่งทุกปี เรื่องใดเรื่องหนึ่งเสมอละ ที่จะเป็นการล้างหรือว่าเป็นการ
 ล้าง กลับมาดูขี้โคลนกันเสียที แล้วปีนี้นี่เดี๋ยวนี้กำลังพูดเรื่อง ไสยศาสตร์ที่ควรจะทำมาลือตัวเอง แล้วก็มาอาบน้ำมาดูขี้โคล
 นกันเสียสักที อย่าลืออายุด้วยการเลี้ยงกันอย่างเอิกเกริกเลย มาลืออายุกันด้วยการที่ทำให้กิเลสอ่อนเพลีย ให้อวิชชาอ่อนเพลีย
 เพื่อจะล้างออกไปเสียได้ จึงคิดว่าท่านทั้งหลายก็คงจะถือเอาประโยชน์ได้ ตามที่ควร ทำไมเราจึงปัญญาอ่อน เพราะว่าไอ้
 ศรัทธาทางมัจฉาแย่งเอาไป แย่งรากฐานเอาไปหมด ศรัทธาที่มัจฉาแย่งรากฐานเอาไปหมด รากฐานของปัญญา
 ปัญญาจึงทรุดลงเป็นปัญญาอ่อน ปัญญาอ่อนอย่างนี้หมายความว่าปัญญาทางจิตทางวิญญาณ ไม่ใช่ปัญญาอ่อนทางวัตถุ เด็กๆ
 ทูพพลภาพ เด็กหรือสัตว์พิการสมองพิการปัญญาอ่อนอย่างนั้นไม่เกี่ยวกับเรื่องนี้ ปัญญาอ่อนในเรื่องนี้หมายถึงว่ามันอ่อน
 ไปด้วยความรู้ความถูกต้องของพระธรรม มันปัญญาอ่อนอย่างนี้ ไอ้เด็กปัญญาอ่อนที่เก็บไว้ตามโรงพยาบาลนั้นไม่เป็นไร
 นั้นมันเป็นธรรมชาติ มันเป็นความไม่สมประกอบของระบบกาย แต่คนที่มึนงงกายดิกลบมีปัญญาอ่อนเพราะรู้ผิดนี่คือสิ่งที่
 เป็นปัญหา ที่ทำให้โลกนี้จมอยู่ในความมืดไม่ลืมหาคำ เราเรียกกันว่าไสยศาสตร์ ปัญญาอ่อนเท่าไรมันก็ยังต้องการไสยศาสตร์
 มากเท่านั้นแหละ ใครปัญญาอ่อนเท่าไรเขาจะยิ่งชอบยิ่งต้องการไสยศาสตร์มากเท่านั้นน่าเห็นใจ จะแก้ไขกันอย่างไรมันก็
 ต้องเพิ่มปัญญาอย่าให้อ่อนให้เป็นปัญญาแข็ง ถ้าถูกคำว่าปัญญาอ่อนอย่าโกรธเลย ถ้าเขาหาว่าเราปัญญาอ่อนบ้างก็อย่าโกรธ
 เลยเพราะมันอ่อนอยู่จริงๆ รีบทำให้มันกล้าแข็งเสียเถิด

นอกจากนี้ขอโอกาสขอร้องด้วยนะเพราะว่าเรื่องที่จะพูดนี้คุ้มกันค่อนข้างจะรุนแรง เพราะไอ้โรคปัญญาอ่อน
 ปัญญาอ่อนหลายๆ อย่างหลายๆ ชนิด มีอยู่ชนิดหนึ่งซึ่งกำลังเลวร้าย คือความคิดความเชื่อที่ว่าพระมหากายนี้เป็นแต่เพียง

ณเฑาะ มีคนพูดว่าพระมหานิกายทั้งหลายนี้เป็นแต่เพียงณเฑาะ โครพูดก็ตามใจเถอะ อาตมาจะถือว่าคนปัญญาอ่อนมันพูด จะเป็นพระไม่ใช่เพราะอย่างอื่นเพราะปฏิบัติอย่างพระนะ ไม่ใช่ว่าสืบสายเลือดอุปัชฌาย์มาอย่างบริสุทธิ์นั้นมันปัญญาอ่อน แต่เป็นพระมันต้องปฏิบัติอย่างพระ แม้ว่ามันสืบสายเลือดอุปัชฌาย์มาที่จริงก็หลอกลวงทั้งนั้นแหละ ให้มันสืบสายเลือดอุปัชฌาย์ มาอย่างนั้นลองปฏิบัติผิดเถอะมันก็ไม่ใช่พระทั้งนั้นแหละ เพราะมันไม่ได้เป็นพระเพราะสืบสายเลือดอุปัชฌาย์ มันเป็นพระเพราะปฏิบัติถูกต้องว่าพระจะต้องปฏิบัติอย่างไร แล้วมาหาว่าพระมหานิกายทั้งหลายในประเทศไทยนี้เป็นเพียงณเฑาะ คุณก็คิดดูเถอะปัญญาอ่อนก็มากน้อย แล้วพระพม่าพระลังกาเขาจะมองพระไทยว่าอย่างไรเหมือนว่าพระไทยมีแต่ณเฑาะ พระพม่าพระลังกามีพระอย่างนั้นหรือ นี่ไอ้ความสืบสายเลือดอุปัชฌาย์มันปนกันยุ่งจนพิสูจนไม่ได้ จนเป็นที่ตั้งแห่งความโง่เขลาของไสยศาสตร์ว่าเป็นพระเพราะอุปัชฌาย์ ไม่ใช่เป็นพระเพราะว่าปฏิบัติถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของพระอย่างทีพระพุทเจ้าท่านได้ตรัสไว้ นี่ปัญญาอ่อนมันให้โทษเท่าไร ปัญญาอ่อนมันให้โทษก็มากน้อย มันทำให้เกิดคำพูดว่าพระมหานิกายเป็นแต่ณเฑาะ พวกปัญญาอ่อน

พระพุทเจ้าท่านตรัสว่าจะเป็นคนชั่ว คือ *ชจา วสโล โหติ* ไม่ใช่ว่าเป็นคนชั่วเพราะชาติกำเนิดไม่ใช่เป็นคนดี เพราะชาติกำเนิด แต่ว่าเป็นคนชั่วเพราะประพฤติชั่วเป็นคนดีเพราะประพฤติดี คือกรรมที่กระทำ นั้นเราจะเป็นคนชั่วเป็นคนดี เป็นพระ เป็นณเฑาะ เป็นอุบาสกอุบาสิกา ที่ดีที่ไม่ดีมันอยู่ที่การกระทำเห็นชัดๆอยู่ ไม่ใช่ว่าเรื่องสืบสายเรื่องคาคะเนเรื่องสมมติ เป็นเรื่องปัญญาอ่อน เดียวนี้มันมีผลมากถ้าจะพูดหรือยอมรับว่าพระมหานิกายทั้งหลายเป็นแต่ณเฑาะนี้ จะมีผลแก่พุทธศาสนาในประเทศไทยอย่างยิ่งนะ เอาเถอะยกไว้ให้คนปัญญาอ่อนไม่ต้องพูดกันนักก็ได้ ก็เราไม่ได้เป็นพระเพราะสืบสายอุปัชฌาย์หรืออุปัชฌาย์นั้นเป็นผู้รับเข้าหมู่เท่านั้นแหละ แล้วโดยเฉพาะหมูนั่น เดียวนี้เราไม่อยากจะอยู่ในหมู่นั้นก็ได้ เรามีหมู่ของเราที่ประพฤติปฏิบัติถูกต้องเราก็เป็นพระอยู่ดี อย่างนี้จะมากกว่าที่จะไปถือว่าเป็นพระที่แท้จริงเพราะสืบสายอุปัชฌาย์เป็นต้น เขาใช้คำว่าเป็นต้น ขอยืนยันว่าจะเป็นพระที่ดีก็เพราะประพฤติอย่างพระเท่านั้นแหละ ช่วยจำไว้ด้วย ถ้าเขาประพฤติอย่างพระละก็เป็นพระแหละ ถ้าเขาประพฤติดีก็เป็นพระที่ดี ไม่ใช่เพราะการสืบสมมติอย่างนั้นอย่างนี้ นี่ละปัญญาอ่อนและเป็นไสยศาสตร์ด้วย ถ้าถือว่าเป็นพระที่ดีเพราะสืบสายนั้นนี่มานั้นแหละคือไสยศาสตร์แล้วก็ปัญญาอ่อนด้วย ที่ว่ามันรุนแรงไปหน่อยก็ว่าขอภัยพูดอย่างที่เรียกว่า มันต้องเห็นแก่ความจริงเห็นแก่ความถูกต้อง เพราะว่าถ้าเป็นปัญญาอ่อนขนาดนี้แล้วตัดสังโยชน์ ๓ ไม่ได้ละ ถ้าปัญญาอ่อนว่ามหานิกายเป็นแต่ณเฑาะอย่างนี้ละก็ คนๆนี้จะตัดสังโยชน์ ๓ เพื่อจะเป็นพระโสดาบันก็ไม่ได้ เพราะความคิดอย่างนั้นมันเป็น*สิลัพพตปรามาส* ไม่รู้ว่าเหตุผลของ*สิลัพพต* เป็นอย่างไร ถ้ายังมีการคิดอยู่อย่างนี้ไม่มีทางที่จะตัด*สิลัพพตปรามาส*ได้มันจึงไม่มีหวังแม้แต่จะเป็นพระโสดาบัน นี่คือปัญญาอ่อน นั่นก็เป็นปัญหาเฉพาะหน้าปัญหาจริงเป็นปัญหาจริงที่มีอยู่จริง ช่วยจัดออกไปเสียไม่ใช่เป็นปัญหาสมมติ เป็นอันว่าอย่ามีปัญหา

อ่อนชนิดไหนเลย ถ้ามีปัญญาอ่อนอะไรเหลืออยู่นั้นคือสติลืพรามาสดขัดขวางไม่ให้เลื่อนขึ้นไปสู่ความเป็นพระอรหันต์ ในขั้นต้นจะต้องตัดปัจจัย *ทิวฐิ วิจิกจจา สติลืพรามาสด* ล้วนแต่ปัญญาอ่อนทั้งนั้น ตัดปัญญาอ่อนเหล่านี้หมดได้แล้วก็จะเลื่อนขึ้นไปจากปุถุชนไปเป็นพระโสดาบัน เข้ากระแสแล้วไม่ต้องกลัวๆ ก็จะเดินไปเองจนถึงความเป็นพระอรหันต์ แต่อย่าอวดนะอวดแล้วจะบ้านะ อวดว่าเป็นโสดาบันก็คืออวดว่าเป็นพระอรหันต์ก็ดีล้วนแต่คนบ้าทั้งนั้น เพราะมันไปยึดถือหมายมันอย่างนั้นเข้าไปอีก มันจะกลับปัญญาอ่อนลงมากอีกถึงอวด นั้นคนปัญญาอ่อนนั้นจะอวด คนปัญญาไม่อ่อนไม่มีอวด จะมีอะไรก็ไม่อวด จะดี ก็ไม่อวดเพราะปัญญามันไม่อ่อน ถ้ายังมีการอวดอะไรอีกก็ปัญญาอ่อนทั้งนั้น เราประพจน์ได้อย่างนี้แล้วก็อวด ดูหมิ่นคนอื่น ท้าวมคนอื่นว่าประพจน์ไม่ได้ นั่นคือคนปัญญาอ่อน นั้นปฏิบัติอะไรได้เคร่งครัดกว่าคนอื่นแล้วอย่าอวดนะ ถ้าอวดจะกลายเป็นปัญญาอ่อนไปทันที ไม่ไปข้างหน้าหรืออกมันจะถอยหลัง นั้นประพจน์อะไรได้ดีกว่าคนอื่นสักนิดหนึ่งก็อย่าอวดเลยอย่ากล้าอวดเลย มันจะเป็นปัญญาอ่อน ขอให้ปรับปรุงตัวอีกแหละ นั้นอย่าอวดเคร่ง ถ้าเคร่งที่ถูกมันอวดไม่ได้นะ ถ้าอวดเคร่งแล้วมันบ้านั้นแหละเพราะสิ่งที่เรียกว่าเคร่งนั้นมันอวดไม่ได้มันเป็นเรื่องที่อวดกันไม่ได้ ไม่เคร่งเครียดไม่หย่อนยานนั้นแหละคือเคร่ง มันอยู่ตรงกลาง นั้นสิ่งที่เรียกว่าเคร่งเป็นจิตที่แท้จริงนั้นมันไม่เคร่งเครียดและมันไม่หย่อนยาน คือเป็น *มัชฌิมาปฏิปทา* แล้วมันเลยอวดไม่ได้ เพราะถ้าอวดมันต้องอยู่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอีกแหละ นั้นอย่าอวดเคร่งเป็นอันขาด ใครก็ดีสำนักไหนก็ดีย่าได้อวดเคร่ง เพราะถ้าอวดเคร่งไ้โรคปัญญาอ่อนก็ขึ้นสมองแหละ คำว่าอวดเคร่งจะไม่มีในหมู่พุทธบริษัท บรรพชิตก็ดีฆราวาสก็ดีจะไม่มีคำว่าอวดเคร่ง เพราะคำว่าเคร่งมันคือความถูกต้องซึ่งอวดไม่ได้ และไม่ต้องอวด ถ้าปัญญามันอ่อนมันก็อยากจะได้ เอากำไรโลกมากโดยไม่ทำอะไรมันก็อวดเคร่ง กริยาทำทางบ้างอะไรบ้างมันก็อวดเคร่งไปหมด นี่คือไสยศาสตร์เป็นเหตุให้อวดเคร่ง ไม่ต้องลงทุนอะไรให้เหน็ดเหนื่อยใช้เป็นเรื่องหลอกลวงหรือตบตาไปเสียหมด

นี่มันพอจะเห็นได้แล้วว่าไสยศาสตร์นั้นคือความไม่มีเหตุผล คือความไม่ยอมใช้เหตุผล ไ้เรื่องเหตุผลนี้มีหลักที่เขาพูดไว้ดีมากว่า ไม่ยอมใช้เหตุผลกับไม่อาจจะใช้เหตุผลคือไม่มีเหตุผลที่จะใช้ แล้วพวกหนึ่งไม่กล้าใช้เหตุผล ไ้คนพวกที่หนึ่งมันไม่ใช้เหตุผล ไม่เห็นแก่เหตุผล ไม่ยอมให้ใช้เหตุผล ไม่เชื่อเหตุผล นี่เรียกว่าไม่ใช้เหตุผล ไ้พวกบ้าบิ่นพวกคั่นทุรังพวกบ้าบิ่น พวกนี้จะไม่ใช้เหตุผล คือจะไม่เคารพเหตุผลจะไม่ใช้เหตุผลพวกบ้าบิ่น แล้วพวกหนึ่งมันไม่อาจมันไม่อาจใช้เหตุผลคือคนโง่ ไ้คนโง่เหลือประมาณหนึ่งมลายเหลือประมาณ มันไม่อาจจะใช้เหตุผลไม่อาจจะมีเหตุผลมาใช้ ที่นี้พวกหนึ่งพวกที่ ๓ นั้นมันไม่กล้าใช้เหตุผล มันกลัวมันเป็นพวกทาส เป็นพวกทาสต่ำสุดที่นายเขาจะไม่ยอมให้ใช้เหตุผลอะไรเลย พวกทาสเหล่านั้นไม่กล้าเอ่ยปากเพื่อจะใช้เหตุผล มันกลัว เรียกว่ามันไม่กล้าใช้เหตุผล พวกที่ ๑ มันไม่ยอมใช้เหตุผล พวกที่ ๒ มันไม่อาจจะใช้เหตุผล แล้วพวกที่ ๓ มันไม่กล้าจะใช้เหตุผล ใช้ไม่ได้ทั้งนั้นเลย มันเป็นอยู่ในฝ่ายปัญญาอ่อนหรือไสย

ศาสตร์ไปเสียหมดแล้ว นั่นเราจึงมีเหตุผล ใช้เหตุผลให้ถูกต้องกับเรื่องกับราว แล้วไสยศาสตร์จะไม่มีที่อาศัย ถ้ามีการใช้เหตุผลอย่างครบถ้วนพอดีถูกต้องแล้วไสยศาสตร์จะไม่มีเนื้อที่สำหรับอาศัย จึงเป็นคนใช้เหตุผล จึงเป็นคนมีเหตุผลที่จะใช้ และเป็นคนกล้าที่จะใช้มัน นี่จะกำจัดไสยศาสตร์ออกไปได้ แต่เราไม่กล้าใช้เหตุผลเพราะเรากลัวเขาก็มีนะหรือว่าเราไม่มีเหตุผลจะใช้ก็มี หรือว่าเราจะดันทุรังไม่ยอมใช้เหตุผลมันก็มีเหมือนกัน ถ้าอย่างนี้จะตกเป็นปัญญาอ่อนไม่แฉ่ใดก็แห่หนึ่ง เป็นทาสของไสยศาสตร์ซึ่งไม่มีการใช้เหตุผลแล้วถึงมลายเต็มที่ ปัญญาไม่มีโอกาสจะทำงานมันเหลือแต่ศรัทธาๆ ก็มหน้าก้มตาหลับตา หลับตาไปอย่างเดียวก็นับเป็นไสยศาสตร์ ไสยศาสตร์ตั้งรากฐานอยู่บนศรัทธาถึงมลายไม่มีเหตุผล พุทธศาสตร์ตั้งรากฐานอยู่บนปัญญาที่ถูกต้อง คำว่าถูกต้องนี้ขอสงวนความหมายว่ามั่นคงทุกข์ได้ ถ้ามั่นคงทุกข์ไม่ได้อย่าเอามาเป็นความถูกต้อง นั่นใครบอกว่าถูกต้องๆ อย่าเพิ่งเชื่อ ให้มันดับทุกข์ให้คุณก่อนจึงจะเอา,ถูกต้องและยอมรับเอา นี่จึงจะเป็นพุทธศาสตร์ นั่นอย่าสอนให้มีศาสนาอย่างไสยศาสตร์ ถ้าเราสอนให้มีธรรมะแต่ว่าสอนอย่างเป็นของไม่มีเหตุผลไม่ต้องมีความจริงที่ประจักษ์ สอนให้เชื่ออย่างมลายและสอนให้มีศาสนานั้นเป็นไสยศาสตร์ไปทันที แม้แต่ให้เชื่อพระพุทธ ให้เชื่อพระธรรม ให้เชื่อพระสงฆ์ มีโอกาสที่จะเป็นไสยศาสตร์เต็มไปร้อยเปอร์เซ็นต์ ถ้าสอนให้เขาเชื่อพระพุทธพระธรรมพระสงฆ์อย่างสังคคีสิทธิ์เหนือการพิสูจน์เหนืออะไร อย่างที่สอนให้ลูกทารกเพิ่งเกิดให้เขาเชื่อมั่นเป็นไสยศาสตร์นะ สอนให้เชื่อพระพุทธ สอนให้เชื่อพระธรรม สอนให้เชื่อพระสงฆ์ ก็ยังเป็นไสยศาสตร์อยู่นั่นแหละถ้ามันสอนกันอย่างหลับตาแล้วมันรับเอาไปอย่างหลับตา พุทธะแปลว่าตื่นนอนคือไม่หลับตา ไสยแปลว่าหลับอยู่ ถ้ายังหลับอยู่ก็เป็นไสยศาสตร์แม้จะมาเกี่ยวข้องกับพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แต่ถ้าตายหลับอยู่มันก็เป็นไสยศาสตร์ เพราะฉะนั้นที่หน้าพระพุทธรูปในโบสถ์นะมันเต็มไปด้วยไสยศาสตร์ ขอสงวนไว้พูดแต่เพียงแค่นี้อย่าไปประจบว่าที่ไหนๆ มันจะกระทบกระเทือนว่าจะมีเหตุผลพอที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการถือศาสนา นับถือศาสนา ปฏิบัติพระศาสนา รับผลของศาสนา คือมันเคียงคู่กันไปกับปัญญาที่แท้จริงก็จะเป็นพุทธศาสนา คือศาสนาแห่งการลืมตา ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ไม่มีทางที่จะเป็นไสยศาสตร์

เพราะฉะนั้นขอให้ช่วยกำหนดจดจำเอาไปว่าไปชำระชะล้างกันเสียใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่จะไปสอนเด็กๆ ทารกของเราเป็นคำแรก เป็นข้อแรก เป็นครั้งแรก ให้ไหว้พระ ให้นับถือพระพุทธเจ้า ให้นับถือศาสนานี้ จุดตั้งต้นนั้นขอให้ทำให้อุถูกต้องอย่าให้เป็นไสยศาสตร์ลงราก อย่าให้มลายลงรากที่สอนเด็กๆ ให้เริ่มถือพระพุทธพระธรรมพระสงฆ์ ให้เริ่มไหว้พระ ให้เริ่มรู้จักวัดวาอาราม อย่ามีความสังคคีสิทธิ์ซึ่งมลายเข้าไป มันจะเป็นไสยศาสตร์ แต่ถ้าถือว่าไสยศาสตร์ก็ยังดีกว่าไม่มีก็ได้ๆ ให้เด็กๆ ถือไสยศาสตร์ไปก่อนเพราะว่าดีกว่าที่ไม่มีอะไรเสียเลยมันก็ได้ แต่เอาตามาคิดว่าถ้าสอนให้เป็นพุทธศาสตร์ไปเสียแต่ทีแรกจะดีกว่านะ จะไม่ลำบากยุ่งยากในการที่จะต้องมาแก้ไขกันทีหลัง นั่นวางรากฐานขั้นแรกให้ถูกต้อง แม้แต่จะสอนเด็กทารกให้ว่า นโม ตัสสะ ภควโต ไอ้ตัวนี้ก็ให้อธิบายให้เข้าใจนะว่ามันคืออะไรนะมันจะเป็นไสยศาสตร์

ตั้งแต่สอนลูกให้ว่า *นโม ตัสสะ ภควโต อิติปิโส ภควา* มันจะเป็นไสยศาสตร์ไปได้นะ ต้องบอกให้เขาเข้าใจก่อนว่ามันหมายความว่าอะไร ไอ้คำว่า *นโม ตัสสะ ภควโต* ด้วยความรู้สึกที่ถูกต้องจึงจะเป็นพุทธศาสตร์ ทุกคนได้ทำผิดเรื่องนี้กันมามากแล้ว และทุกคนกระมังสอนเด็กๆให้ว่า *นโม ตัสสะ* โดยที่ไม่ให้มันงมงาย มันก็เป็นลงรากให้ไสยศาสตร์ละ ในที่สุดก็ต้องแก้ตัวว่า ดิๆดิกว่าไม่มีอะไรเสียหาย ให้ลูกเด็กๆ มีนะโมอย่างมีไสยศาสตร์บ้างดิกว่าไม่มีอะไรเสียหาย อาตมาคิดว่าไม่ จะไม่คุ้มค่า หากสอนให้เขาเข้าใจอย่างถูกต้อง แม้แต่ว่าจะใส่บาตร ให้ลูกเด็กๆใส่บาตรนี้อย่าให้เป็นไสยศาสตร์ อย่าให้มันหวังเพื่อว่ามันจะดี จะสวย จะรวย จะได้บุญ บางคนมาทำบุญ มาทำบุญที่นี่ ขออภัย ทำบุญที่นี่ ยกของขึ้นประจบเหนื่อหัว หลับตาอยู่ตั้ง ๑๐ นาทีก็มีนะ คนที่มาทำบุญนี้ เอาของประจบยกขึ้นเหนื่อหัวหลับตาว่าอะไรก็ไม่รู้อยู่ตั้ง ๑๐ นาทีก็มีนะ ว่ามันจะเป็นอะไรก็ไม่รู้ที่เขาว่ามันจะเป็นไสยศาสตร์เกินไปได้ มันรู้แต่ก่อนอย่างแจ่มแจ้งว่าทำบุญคืออะไรทำคือยังงี้แล้ว ก็ทำ จะต้องอธิษฐานอะไรกันนานตั้ง ๑๐ นาที ซึ่งมันจะมีไสยศาสตร์เจือมากเกินไป ทุกอย่างที่เขาทำกันอยู่เป็นขนบธรรมเนียมประเพณี มันเป็นไสยศาสตร์ชนิดที่ดิกว่าไม่ทำกันอยู่เป็นส่วนมาก แต่มันแก้ไขได้มันปรับปรุงได้อธิบายได้ ถ้าพระมาทำพิธีอะไรกันสวดบ้านสวดภาณยักษ์สวดเมืองสวดคุ้มครองนี้ ต้องให้มีเหตุผลสำหรับอธิบายได้นะ ไม่อย่างนั้นจะเป็นไสยศาสตร์ที่น่าสงสาร เราช่วยกันสนองพระพุทธประสงค์ให้เลื่อนไสยศาสตร์ขึ้นมาเป็นพุทธศาสตร์ ทุกคนมีรากฐานเป็นไสยศาสตร์แล้วเอาออกไม่ได้ แต่ขอชำระชะล้างด้วยการลือด้วยการชูดด้วยการเกลานี้ให้มันขึ้นมาเต็มๆ พุทธศาสตร์นั้นถือว่าเป็นเรื่องสำคัญที่สุดที่เราจะมาประชุมกันในลักษณะอย่างนี้ที่นี้ ทำไมอาตมาต้องพูดว่าอย่างนี้และที่นี้ละ เพราะว่าที่อื่นไม่ค่อยมีอิสรภาพ ที่อื่นนะไม่ค่อยมีอิสรภาพ จะพูดจะคิดมันไม่ค่อยมี แต่ที่นี้เปิดเต็มที่ ค่าอาตมาก็ได้ ถ้ามันเห็นว่ามันไม่ถูกต้องไหนละก็ว่ามาเลย มันมีอิสรภาพเต็มที่ที่จะมาพูดกันอย่างนี้ในวันทำบุญที่เรียกว่าลืออายุ

เดี๋ยวนี้มันอยากจะร้องให้ทั้งวันๆ ว่ามันแย่มาก มันไม่สนองพระพุทธประสงค์กันเสียเลย พวกพระพวกบรรพชิตนี้ไม่ถือว่าเรามีอาชีพนี้ เรามีอาชีพทำคนให้ลืมหูลืมตา สาชีพ ลึกข่าและสาชีพของภิกษุทั้งหลายนั่นคือทำคนให้ลืมหูลืมตาขึ้นมาเสียจากหลับคือไสยศาสตร์มาเป็นพุทธศาสตร์ แล้วก็น่าเศร้าอยู่ที่ว่าการศึกษาแห่งโลกในยุคปัจจุบันนี้มันส่งเสริมไสยศาสตร์ไปเสียอีก เขาไม่ให้เรียนชนิดที่ให้ลืมหูลืมตาแต่กลับให้เรียนไปในทางที่ต้องการมากกลัวมาก ยิ่งเหตุการณ์ในโลกเดี๋ยวนี้ปัจจุบันนี้แล้วยิ่งทำให้มนุษย์มีความกลัวมาก มีความต้องการมาก จนไม่ต้องถือหลักอะไรผิดอะไรถูก เอาใจูได้มาก ให้กุหายกลัว นั่นพิธีทางไสยศาสตร์จึงเจริญเต็มไปทั้งบ้านทั้งเมืองเพราะว่ามนุษย์กำลังกลัวมากและกำลังต้องการมาก มาเถอะรดน้ำมนต์ให้เป่าหัวที่ อาตมาทำไม่เป็นไวย้ เขาก็ยังไม่เชื่อ เดือนๆ หนึ่งมาหลายๆ คนให้เป่าหัวที่ บอกว่าทำไมเป็นๆ พูดตั้ง ๓ ครั้งก็ยังไม่เชื่อ นี่ละไสยศาสตร์มันลงรากถึงขนาดนี้ ก็เป็นหน้าที่ของพวกเราแล้ว ถ้าเรายังรักพระพุทธเจ้า อยู่ก็ช่วยกันทำหน้าที่อันนี้ถือว่าเป็นอาชีพของภิกษุสามเณรที่จะกวาดล้างไอ้สิ่งที่เป็นอุปสรรคแก่ธรรมะ ให้ธรรมะได้เจริญ

งอกงามในจิตใจของมนุษย์ จึงจะมีสิทธิที่จะบริโภคอาหารของชาวเมือง ทำหน้าที่อย่างนี้ถูกต้องเสียก่อนจึงจะมีสิทธิที่จะบริโภคอาหารของชาวเมืองในฐานะเป็นภิกษุเป็นบรรพชิต ถึงแม้ว่าท่านทั้งหลายที่เป็นฆราวาสก็เหมือนกัน ต้องร่วมมือๆ ที่สุดอย่างยิ่งในข้อนี้เพื่อจะทำให้ธรรมะเกิดขึ้นในจิตใจ เป็นที่พึ่งในจิตใจของมนุษย์ จึงจะได้ชื่อว่าเป็นพุทธบริษัทที่ถูกต้อง มิฉะนั้นจะเป็นพุทธบริษัทไสยศาสตร์ นี่มันน่าร้องไห้ นี่มันน่าร้องไห้ เพราะว่าเหตุการณ์มันเลวร้ายไปในทางที่ตกต่ำของจิตใจ ของพุทธบริษัทเสียเองแล้วใครจะมาช่วยล่ะ พุทธบริษัทเป็นเสียเองแล้วใครจะช่วย พุทธบริษัทอยู่ในฐานะที่จะต้องช่วยตัวเอง ถ้ามันยากลำบากก็มาปรึกษาหารือกันยกสถานะทางจิตใจของพุทธบริษัทให้ได้ นี่คือความมุ่งหมายของการกระทำที่อาตมาเรียกว่าล้ออายุ ไม่ต่ออายุชนิดที่มันมีๆ อยู่ นั่นนะไม่เอาละไม่เอาต่อ แต่จะล้อก็จะกลับมาอาบน้ำขจัดชำระชะล้าง เรียกว่าล้ออายุให้มันสะอาดขึ้น เมื่อปัญญามันลึมตาขึ้นมาได้สักขณะหนึ่ง สักนิดหนึ่งสักขณะหนึ่งมันจะไปของมันได้ แล้วพวกเราพุทธบริษัทก็จะเดินไปตามทางของปัญญา ถ้ามีศรัทธาก็เป็นบริวารของปัญญา ไม่ใช่ศรัทธางมกายอย่างพวกอื่น คำว่าศรัทธาของพุทธบริษัทนั้นคือปัญญาไม่ใช่ศรัทธาหลับหูหลับตาบงาย เดี่ยวไปแยกเอาศรัทธางมกายมาเป็นศรัทธา มันไม่ถูก ศรัทธาต้องมาภายหลังปัญญา ปัญญาเห็นแล้วจึงเชื่อ ศรัทธาจะต้องเป็นไปตามอำนาจของปัญญา พุทธศาสนาจึงมีหลักว่ารอดตัวด้วยปัญญา ไม่ได้รอดตัวด้วยศรัทธา ถ้าจะให้รอดตัวด้วยศรัทธาขอให้ เป็นศรัทธาที่มาจากปัญญา ที่คลอคมมาจากปัญญา นี่จึงต้องเรียกว่าต้องขัดต้องถูต้องชำระชะล้างให้ปัญญามันปราศจากเครื่องห่อหุ้มคือไสยศาสตร์ ถ้ามีไสยศาสตร์มันก็ยากที่จะมีปัญญา ถ้ามีปัญญามันก็ไม่มีไสยศาสตร์ได้ ถ้าช่วยกันจัดเรื่องนี้ให้ดีซึ่งอาตมาขอ ยืนยันอีกทีหนึ่งว่าไสยศาสตร์ยังจำเป็นสำหรับผู้มีปัญญาอ่อน เลิกไม่ได้ ถ้าจะช่วยปรับปรุงมันดีขึ้นๆ จนหมดความเป็นไสยศาสตร์คือมันลึมตาขึ้นมา ก็กลายเป็นพุทธศาสนา ไสยศาสตร์เป็นศาสนาที่ยังจำเป็นสำหรับคนมีปัญญาอ่อน ถ้าท่านยังอยากจะเป็นปัญญาอ่อนก็ไม่มื่ออะไรจะพูดกันแล้ว ถ้าท่านสมควรจะเป็นผู้มีปัญญาอ่อนอาตมาก็ไม่มีอะไรจะพูด อย่างนี้ก็ยังสงวนไว้เพื่อคนมีปัญญาอ่อนจะได้มีโอกาสแก้ตัวปรับปรุงขึ้นมาให้พ้นจากความเป็นปัญญาอ่อน จะได้ไหลไปตามกระแสของพระนิพพาน

นี่เวลาที่กำหนดไว้สำหรับการบรรยายในภาคเช้านี้ก็หมดแล้ว ขอสรุปความว่าเราจะต้องช่วยกันล้ออายุที่มันดำเนินมาอย่างหลับหูหลับตา สกปรกไปด้วยมิจฉาทิฐิที่เปรียบเสมือนโคลน โคลนและเลนให้ลึมตาแล้วล้างสิ่งเหล่านี้ออกไปๆ ง่ายๆ เรียกว่าการล้ออายุ มาร่วมกันล้ออายุคือล้อทั้งของตัวเอง ล้อทั้งของสังคม ล้อทั้งของโลกทั้งโลกเลย มีวิธีจะช่วยเหลือได้ อยากรู้ก็ช่วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษา ถ้าจัดได้ถูกทางแล้วก็จะขจัดไอ้สิ่งเหล่านี้ออกไปได้ นี่จึงขอรับรองๆ วิวรณ์ว่าช่วยเอาไปคิดนึก อย่าให้เป็นล้อกันไปเลิกแล้วกันปล่อยไปตามบุญตามกรรม อย่างนี้ไม่ใช่พุทธบริษัท ให้มองเห็นโลกว่าอยู่ในสถานะเช่นไร เราจะสนองพระพุทธรประสงค์จะทำที่พึ่งให้แก่สัตว์โลกทั้งเทวดาและมนุษย์ เอาเทวดาไว้ให้นายทุน เอา

มนุษย์ไว้ให้ชนกรรมาชีพ เป็นประโยชน์ทั้งแก่เทวดาและมนุษย์แล้วเขาจะเป็นเกลอกันได้ นั้น โลกนี้ก็จะหมดปัญหา
อาตมาขอยุติการบรรยายภาคเช้าไว้แต่เพียงเท่านี้ ด้วยฝากไว้กับท่านทั้งหลายเอากลับคิดไปบ้านด้วย จะยุติรอบเช้า รอบบ่าย
บ่ายสองโมงมาพบคุณกันอีก เอา,ให้มาช่วยยกไมโครโฟนให้ลงไปข้างหลัง อ้าว,ขอร้องคุณจำลองต้องพูด
